Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:
Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

96
744
344

1818

1820

1880

1820

1900

1924

02

60
10
10
24

106

1818
1 6

1924

106 տարեկան էր

[illegible]

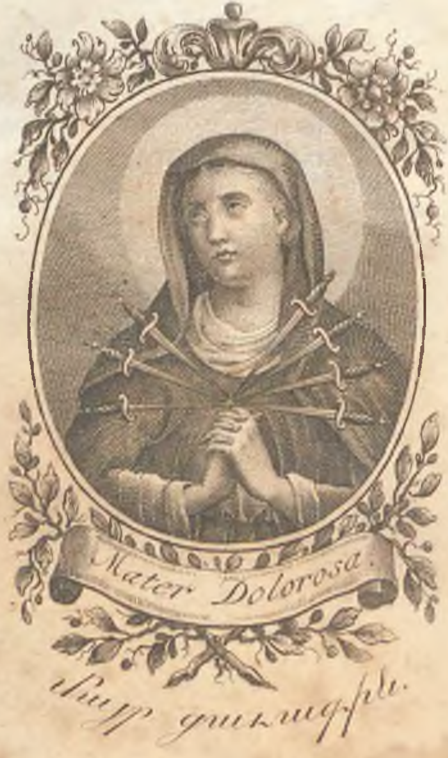
Mater Dolorosa.

Մայր ցաւագին.

98

ԿՈՅՍ ՄԱՐԻԱՄ

ԱՃԸՍԸՆԸՆ

ԵԷՏԻ ԽՈՑՈՒ ԻՒԶԷՐԻՆԷ

Սուրբ գիթապլարտան աճէմլէրինէ
մուխթասար Տուալար ։

* * *

ՎԵՆԵՏԻԿ ՇԷՀՐԻՆՏԷ
ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԱ
Մխիթարեանց ճէմէթ իլէ պասմա օլունմուշ
տուր ։

1818

1808 Սենէսի ըսթանպօլ գուրպինտէ, պէյ օղլու նամ մահալլէ, Ս̅Բ Երրորդութե̅ քիլիսէսինտէ, ո̅ր քիլիսէ գանունլարը իւզրէ գօնուլան Եէտի իւց Եղբայրութ̅ունա եազըլմըշ Եղբայրլարա Փայտէլի տուալար տըր :

Պունտան ագտէմ 1817 սէնէսինտէ պու տուալարըն իթալեանճասը վէ ռումճասը պասըլմըշ օլմաղլա, Երմենի միլլէթինին փայտէսի եազըլմըշ Եղբայրլար գուլլանա պիլէճէք իչիւն` իշպու թիւրքճէյէ վէ թէրճիւմէ օլունմուշ տուր :

18344

ԻՇՊՈՒ ԳԻԹԱՊԸ ՕԳՈՒՅԱՆԼԱՐԱ

Էյ քրիսթիյան ճանլար, էյ տէրտլի տաճըրգըլը ճանլար · սիզ նէ՛րէտէ թէսէլլա պուլա պիլիրսինիզ · պու տիւնեատէ ինսան էվլատը՛ արասընտա մը · հաշա, ումման : Տիւնեա թէսէլլալարը հէփ պօշտուր, հէփ խայալ տըր, թէճրիւպէսինի սիզ տէ էթմիշսինիզ քի՝ պու տիւնեանըն թէսէլլալարը աճըլարընըզը պաստըրամաճաղընա, եէնիտէն աճըլարա սէպէպ օլուր: Իշտէ օլտուգտան սօնրա՝ Ալլահ սիզի պու տիւնեատէ եա խայըր ամէլէ ալըշտըրմագ իչին, եա կիւնահլարընըզըն ճէզասընը չէքտիրմէք իչին կէօնտէրտիյի տէրտլէրէ՝ սահիհ թէսէլլա վէ տայանաճագ գուվվէթ իսթէրսէնիզ, Ֆիքր իլէ Գօղգօթայա չըգըն, խաչըն այաղընա, մուտիրօսլար Թագուհինին աճըգըլը եիւրէյինէ վարըն · օնլարըս ըղլընըն · տէրտլէրինիզէ խիմայէ, լութֆլարըն պէքլէյինիզ, գուրթարըճըմըզ Յիսուն մուպարէք եարալարընտա պուլունաճագ, վէ պիլէլէրինիզէ հէմտէրտ օլմաղա սիզի տավէթ էտիյօր՝ Յիսուն տա պիզիմ տէ վալտէմիզին աճըգըլը եիւրէյինտէ պուլունուրսուսուզ․ ղայրի նիհայէ աբատին ։ Սեղձնա մէթին վէ սապըրլը դուշ օլուն տա, սահիհ պիլին.քի՝ սիզի թէսէլլի էտէճէք, պիզիմ սէլամէթիմիզ իչին սուսունձա ղալըմ աղըրլար չէքէն վալիտէանին ղայրի եօգտուր․ վէ աքրալէրիմիզ արասընտա, նէ տինիմիզին տըր վէրտիյի՝ տիւնեատէ թանըմատըգ թաթլըլըգլարը սաթըրըրմըղլա, օ պիզէ էտէճէյի էպէտի թէսէլլիյը վաատ էտէր ․

Շիմտի սէվկիլիլէր եղբայրլար, պու տուարէթլի չիֆթաթճըլըմըզա խալավէթլինիզի արթըրմագ իչին, սիզէ մագպուլ պիր հիզմէթ նիյէթի իլէ, իշպու քիթապճըղա մուխթասարճա ճէմ էթտիյիմ պունլար տըր, եանի ․

1 ․ Եէտի խօշ համտ.էրանինին վէ թէսպիհինին իճրա ըր ։

2 ․ Սբ հայրապետլէրին պու եղբայրութիւնա հէր վագթա իթա էթթիյի ներողութիւնլար, վէ քէրէմլէր ։

3 ․ Եղբայրլարըն թարիֆի վէ պօրճու ։

4 ․ Կոյս Մարիամ վալիտէմիզին եէտի խօշու եօրթուսուննան էվվէլ՝ սէյլէնէճէք տօգուզ կիւն տուալարը ։

5 ․ Գուրթարըճըմըզ Յիսուն մուպարէք եարալարընա պիր խալավէթլի տուա ․ վէ վիսպա խասթէլլիինէ գարշը տուալար ։

Պունլարըն ճիւմլէսինտէն մէրամ, պիզքէնտի ճանըմըզա ֆայտէ թահսիլ էտիփ՝

մարտիրոսլար Թադուհինի փոլիտէմիզէ Լայըգ օլան խըյամէթի ալթընըմա իչին , էլլէրին ւէ հէմէն կէթիրիփ՝ պու պայրաղա եազըլըմալ ոլըր .

Օլ ուլու սուլթանըն էն էսմա գուլու , պու մուխթասար եազըլըղըմ քի Թաղտիմըդադը սիզ գաբուլ էտիփ՝ պէն սիզին խայըրընըզը եուրէքտէն տըդուլէտէյիմ կիմի , սիզ ւէ պէնիմ իչին տուա էտին , վէ սաղ օլուն :

Ըսթամպօլ գուրպէթինտէ պէյ օղլու տէյմինէտէ .
1817 . տէկտէմպէրին 3 :

Հոգեւոր Հէր սատըգ պէնտէնիզ

ՃՕՎԱՆՆԻ ԴՈԼԼԱՐՕ ՔԱՀԱՆԱՅ

արհիէպս գանկլէրէ հալա :

ԱԶԻԶ ՎԱԼԻՏԷՄԻԶԻՆ

ԵԷՏԻ ԽՈՑ ՀԱՆԳԵՐՁԻ

Վէ Թէսպիհի իճատընըն մուխթասար նագլի ։

Էֆէնտիմիզին 1233 սէնէսի, Ֆիրէնցէ շէհրի քիպար զատէլէրինտէն եէտի քիշի, վէրափօխում՝ կիւնիւ, չիֆթալթճըլարը օլան կօյս մարիամա սըտք ըլա տուա էթտիքլէրի եէրտէ, կօյս մարիամ՝ ա՟ծածին հէփսինէ պաշգա պաշգա տիր սաաթտա կէօրիւնիւփ, տիւնեանըն մալընի, իզզէթինի թէրք էտիպ, պանա տահա զիյատէ փաքլիք վէ իպատէթ իլէ հիզմէթ էթմէք իչին, տիւնեատէն չէքիլին տէյի թէնախ էտէր · պաշըլար պու ահալքի քէնտի պէյինլէրինտէ սէօյլէշտիքլէրին սօնրա , օլ էսնատէ Ֆիրէնկէ առաջնորդու՝ էրմէնլի արտէնկսա էֆտաա խապէր վէրիրլէր , վէ պաշտապանլարը կօյս մարխամըն էմրինէ իթաաթ էթմէք իչին , էհլիմի խաչ կիւնիւն զարֆընտա , էվլէրինին իչէրինտէ նիշան վէրիփ , մաշլէրինի ֆուգարայէ տաղըտըփ , տիւնեայը թէքրար էտէրլէր · պիրէր քիւլ ըրէնկի չուլ կիյինիփ , վարըրլար մէմլէքէթին տիշարը պիր գույույէ տափընըրլար · վէ խնամլըղը ալրատըփ , մէլաիք կիպի ախշամընտա պաշլարլար : Պիր ազ վագըթտան սօնրա էղսալարընտան պազը նասիհաթ սօրմաղա մուհթաճ օլուփ , թէքրար մէմլէքէթէ կէլմէլէրի իգթիզա էթմէկլէ , գարշըլամաղա ափ անըղ պիր գալապալըգ չըգըփ , գարը էրքէք , պիւյիւք քիւչիւք , թա տիլի աչըլմատըգ չօճուգլարա վարընճա Իշտէ Ա՟ծածինին Գուլլարը տէյի չաղըրմաղա պաշլատըլար ։ Վէ օ կիւնտէն սօնդրա չօճուգլարըն պէօյլէ հէքիմ՛թլէ տիլէ չըգմասը՝ պունլար մէմլէքէթէ հէր կէլտիքճէ օլուրտու · պունլարըն ուլուգ շէօհրէթի օլ գատար թէվաթուր պուլմուշ ուտու քի, մէմլէքէթին էհալիսի՝ հիւճրէլէրինէ սիւրիւ սիւրիւ զիյարէթէ կիտէրլէ՛րտի · շէօյլէ քի պունլարըն խոնարհութիւնլարընա հիճապ կէլիփ, պիզէ պիր դայրի եէր կէօսթէր տէյի՝ Ա՟ծածինէ նիյազ էթմէյէ պաշլատըլար ։ Մ՝էրհամէթլի վալիտէ պունլարըն տուասընը գապուլ էտիփ, պունլարա սէնարէօ տէտիքլէրի՝ սարփ տաղըն թէփէսինի կէօսթէրտի ։ Պու եէտի ճգնաւոր 1234 սէնէսի մայըսըն 31 ինտէ օ տաղա չըգըփ, պիր եէնի թարիգ գուրմագ խաթըրլարընա կէլմիշ տէյիլ, անճագ քէնտի ճանլարընըն սէլամէթինէ չալըշըփ, պիր սըգը տապաշխարութի՛ն ուլա, կիւնլերինի էֆէնտիմիզին սխաւէթլերինի վէ եօլումունու, վէ կոյա մնքիամ՛ վալիտէմիզին աձըլարընը տիւշիւնմէտէ կէչիրիրլէր իտի։ Լաքին հազ. թաալանըն թագտիրի պաշկայըտը. պունլարը ալթը սէնէ ազիմ տուաքինաւիլարըլա՝ թէրթիպ էթտիյի մուլահաթա հազըրլատըղըան սօնղրա, մուրատը նէ օլտուղունու մուձիպինճէ պէյան էթտի։ 1239 սէնէսի ալիւլիւք փէրշէմպէ կիւնիւնտիւ փազարը, պու տաղտա ամփանըրդ պիր հիքմէթլի պաղ չիլէնիր, չիչէքլէնիր, եափրագլանըր, վէ չօգ խուզիւմ վէրիր. հաթթա օ եէրի սօնղրաքէնտիլէր պաղ էթմիշլէր տիր։ Լրանէլի արտինկա պու մուձիզէթէ պինաէն, պունլարա ծածկինին խըզմէթինէ պիր կրօն տուրուն տէյի նամիհալթ էտէր. զիրա օ արաստա ծածկին քէնտիյէ տէ կէօրիւնմիւշ Լ» [illegible]

ձեյի հոտ անուշութեան. և ոստք իմ ոստք փառաց և շնորհաց (Ժող. Իդ.) անէանյի կիպի , պու կէօրինէն պէրէքէթլի պաղըն մանասընը վէրմիշ իտի ։

Պու խոնարհ ապաշխարօղլար պէօյլէ պիր ալիմ՝ հիքմէթէ քէնտիլէրինի լայըգ կէօրմէյիփ , ալլահըն տա էմրինէ իթաաթսըզ օլմայալըմ վէսվէսէսի իլէ , տահա աշիքեար պիր նիշանէ կէօրմէք իսթէյին , զէյթուն խալաւէթ իլէ՝ չօգ կիւն տուայա սուրտուլար ։ Նիհայէթ աւագ ուրբաթ կիւնի , քի օ սէնէ մարտըն 25 ինէ տիւշտիւ , հէմ ա̄ծածինին աւետումը , հէմ էֆէնտիմիզին թէն ալարղը , վէ մուպարէք էօլմէսի կիւնիւ օլմաղլա , պունլար խալաւէթլէ տուրմուշ , էֆէնտիմիզին զիյարէթլէրինի, վէ ազիզ մալխանէսինին եէրի խոցունու տիւշիւնմէքտէ իքէն՝ կէօրիւրլէր քի , քէրամէթլի ա̄ծածնին կէօքսիւնտէն աշաղա էնիփ , էօնիւն-

տէն արտընտան սուրու սուրու մէլայիքլէր, քիմինին էլլինտէ էֆէնտիմիզին սիյասէթի նիշանլէրի, քիմինին էլլինտէ ՚սբ. օգոստինոսուն գանունլարը, քիմինին էլլինտէ պիր հուրմա տալը. պազըլարըն գօլունտա պիր մավի րէնկ գալգան՝ իւզէրինտէ ալթուն եազըլը Մարիամըն գուլլարը տէյի եազըլը, վէ պազըլարըն տա էլլինտէ եէնի պիչիմ պիր սիյահ բուսպա ։

Պէօյլէ պիր հէմ աւէրտլի, հէմ իզզէթլի կէօրինիւշէ պու եէտի ձան հայրան օլմուշ տուրուրքէն, աճըգլը վէ մուհապպէթլի կոյս մարիամ պունլարա եագլաշտը, վէ ՚սբ. օգոստինոսուն գանունլարընը կէօսթէրիփ, պունտան սօնրա օ գանունլարը գուլլանմագա, վէ խիզմէթինէ չօճուգլարըն տիլէ չըգըփ, մարիամին գուլլարը տէյի, քէնտիլէրինէ շէրէֆ վէրտիյի խասի սէօյլէթմէյէ թէնպիհ էթտի ։ Սէ օ եաս րուպաշընը վերիփ , տալիմն օնու կլյօինլեր աէյէրէք , պիր եէնի թարիգ դուրասու քի , մարը մերամ ; պունլար պիւթիւն հօմիւրլերինտէ յա էֆէնտիմիզին սէյասէթլէրինի , վէ քէնտի չէքտիկի աճըլարը տիւշիւնէրէք , կէրէք քէնտի ճանլարընըն կէրէք էլին՝ սէլամէթինէ չալըշմագ ըտը . վէ պունլարա գարշըլըգ ձէննէթին էպէտի խըզմէթինի վատ էթտի ։

Հանի պու գանունու վէրէն ազիզ վալիտէնինին խուք գուլլարը , պու թէնպիհի իշիթտիքլէյն , էլլէրին տէ ճանընըն սէլամէթինէ չալըշմաղա պաշլատըլար . կէրէք քէնտիլէր , կէրէք սաիր ջէրմէաանդ քիմսէլէր ածածընըն պու կէօսթէրտիկի պիչիմտէ պօյճա րուպալար կէյիփ , քէնտիլէրտէն մասա , մանասթըրա գափանմագա հօչումու օլմայարագ՝ ածածընէ դուլ եագըլմագ խաթէյինլէր իչին տէ , պու րուպանըն պիր քիւչիւքիւնիւ պէշտիլէր . վէ ա՟ծածին վալիտէմիզին պու տիւնեատէ տէօքտիւյիւ կէօզ եաշը, վէ գուրթարըճըմըզ յ՟սուն էզիյէթի վէ էօլիւմիւ նիյէթինէ պիր թէսպիհ իճրա էթտիլէր ։ Պու թէսպիհ եէտի տուն տուր, հէր պիր տունու պիր հայր մէր վէ եէտի ողջոյն, վէ սօնունտա իւչ ողջոյն վար ։ Պունտան մաատա պու ազիզ աճըգլը վալիտէմիզէ ճաիզ օլան իպատէթի՝ լայըղը իւզրէ էտիփ, կէրէք սաղլըղըմըզտա, կէրէք էօլիւմ սաաթիմիզտէ բարէխօսութիւնունա լայըգ օլմաղ իչին, իճրա օլունաճագ նիզամլար գուրտուլար ։

Իշթէ պու մուպարէք եղբայրութիւն հանդերձինին վէ թէսպիհինին իճատը՝ պունտան տըր, վէ սրբազան հայրապէտլէր տախի գապուլ էտիփ, հաստատէլ էթմիշլէր ։ Պու ՟ըք կրօնաւորլարըն խայրէթ ալընաճագ վարքլարը բէյանի իլէ, վէ քըլխաթլյանընրը իպատէթէ կէթիրմէք իչին, ա՟ծածինին հէր կիւն քէրէմէթալյի մուճիզէթլէր իլէ, պու եղըայրութի իֆրաթ պիւյիւտիւ։ Պու մուճիզէթլէրին պիրի՝ Փիրէնցէ շէհրինտէ օլմուշտուր քի, փէք մէշհուր տուր. օ մանաստըրըն կրօնաւորլարը թափօրա չըղըրփ ողջ լեր Թագուհի օգույարագ, ա՟ծածինին խօրանընըն էօնիւնէ կէլիրքէն, աղէ ուրեմն ո՛վ ջատագովն մեր տէտիքլէրի եէրտէ, խօրանտաքի պատկէր իքի էլի պիր պիրինէ պիթիշիք, վէ օթուրմուշ կիպի եազըլը իքէն, օ կրօնաւորլար տա, օրատա ճէմ օլան հիսապսըզ ճէմաաթ տա կէօրտիւլէր քի, օ եազըլը ա՟ծածինի, պաշգա դուրլըփ, ջէրմէւանդ գուլլարընը գուճագլայաճագ կիպի, իքի գօլունու աչար։ Փիլիսօֆը պու հանգէրձի սահիհ իպատէթլէ գուլլանըմլար՝ գազալար թէհլիքէլէր արասընտա, ա՟ծածինինին մուճիզէթլէրինի չօղկէօրմիւշլէր տիր ։ Ա՟ծածնին պու գուրտուղու կրօնու , վէ վէրտիյի հանդէրձի , վէ քէնտի խոյլարընա օլան իպատէթ նէ գատար սէվտիյինի , քրիսթիյանլար պու մուճիզաթլարտան անգլայըփ , Եղբայրութ՟իւնա եազըլմաղա սիւրիւյլէ սէյիրտիրլէր իտի ։ Էօթէ եանտա օ ս՟բ կրօնաւորլար հէր պիրի պիրէր առաքեալ կիպի , հէր թարաֆտա էթտիքլէրի մուճիզաթլար քարոզութ՟իւնլար ըլա , վէ կէօսթէրտիքլէրի էյի իպրէթլէր իլէ , փութփէրէսթլէր տինէ կէթիրիրլէր , հէրէտիկօսլար իրշատ էտէրլէր , կիւնահքեարլար թէօվպէյէ կէթիրիփ ս՟բ. էտէրլէր իտի ․ վէ հէր եէրտէ մունասթըրլար , վէ եէտի խոց եղբայրութ՟իւնլարը գուրուփ , օ զարա պայրաղը ալթընա սայըսըզ ասքէր եազըլըլար ըտը ։

Աճայիպ շէյ տիր քի , պու եղբայրութ՟իւն թա իլք սէնէլէրինտէ , տահա գուրան եէտի-

լերանէն սաղ սալամլար վար իքէն, մայրապէտլէրտէն մաա՛տա, խուչխունձիւ կարդաշան օլան էրքէքլէրտէն դարըլարտան մաա՛տա, վէ սախը եղպայըլարտան մաա՛տա, կրօնաւոր օլարագ. ծն ալխն քիշի սայըլըլար ըտը ։ Վէ պու դասարաքէր՝ փէս փայէ ատամլար տէյիլ, փափլար, դարտինալլար, եպոլար, իմփէրաթօրլար, գրալլար, գրալդաչէլէր, դարը վէ էրքէք փէք մէմուհ խանէտանլար եազըլմըշլար, վէ հալա եազըլըյօրլար, վէ ածըրդը վախտէ միղլին քէրէ մէրլինէ պու տուննեատէ տէ նախլ օլույօրլար ։ Ղուլլէտէն գամթ'ի նազար, նէմչէտէ աուսթրիյա խանէտանընըն չէրէֆ վէրէն՝ իլք րիտոլֆոս կայսէր, կէրէք քէնտի, կէրէք թադուհիսի, վէ տէվլէթինին նիչէ պէյ զատէլէրի, պու էէտի խաղ հանդէրձինի ալմաղըա, չէհ դրալընը էլէնիփ, հէմ խոմէտոլյի կէ-

պն սպարըշ էթտի , հէմ կայսերլէյն եանընտա ։

Նարեպաշտ լէօփօլտօս կայսր 1664 դեկտեմբեր 24 թարիխին իլէ , տօգուզունճու սըրբազան կլեմէս փափա եազտըղը մէքթուպտա , կօյս մարիամըն եէտի խօշ համտէրձինէ չօգ իպատէթլէ թեշէքքիւր էտէր քի , չօճուգլուգտա պիր աղըր խաստալըգ իլէ եօլիւյօրքէն , պու համտէրձի կէօտիրտիքլէյն սաղալմըշ․ օ սէպէպ իլէ ալթընճը կարօլօս կայսր սաատէթլի փէտէրի կիպի Ֆազիլէթ վէ իպատէթ սահիպի օլուփ , աուսթրիյա մէմլէքէթլէրինին հէփսինտէ օլան քահանալար պիւթիւն եկեղեցինին տօնունու էթմէյի չարշանպա հաֆթասընըն ձումա՛ ըրնասան մա՛տա , սեպտեմբերին իւչիւնճիւ փազարընտա , ա՟ծածինին եէտի խօշ ժամլարընը վէ պատարագընը սէօյլէսինլէր տէյի , նը ալթուտան իզին իսԹէտի ։ Սպանեա գրալը պէշինճի ֆիլիպպոս քէզալիք 1735 տէ , քէնտի հիւքմ էԹտիկյի մէմլէքէԹլէր իչին սուիզնի չօգ ջէրմեռանդուԹիւնլա իսԹէյիփ ալտը ։ Վէ պունլարտան սօնրա չօգ պէյլէր վէ գըրալլար Թալիպ օլուփ , ալտըլար ։ Վէ հալա ՚նը աԹուսա սաատէԹլէ օԹուրան՝ սրբազան Եէտինճի փիոս փափ , խալգ-ըն իպատէԹինի արԹըրմագ իչին , պիւԹիւն եկեղեցյէ իզին վէրիփ , եղբայր օլանլարա օ կիւնտէ լիակատար ՚ներողուԹի էհսան էԹտի ։

Սրբազան հայրապետլէր արասընտա , սու եղբայրուԹիւնա ճիւմլէտէն զիյատէ իքրամ էտէնլէր , աղեքսանդր , ուրբանոս , կղեմէս , վէ նիկողոս գուարԹի տիր , քի քէնտիլէր եղբայր եազըլտըգլարընտան մաատա , նիչէ կոնդակլար ըլա շէրէֆ վէրիփ , չօգ ներողուԹիւնլար ըլա եղբայրուԹեան հօգևօր խազինէսինի տօլտուրմուշլար տըր · վէ պունլարտան սօնղրա սէքիզինճի վօնիփակիօս , օն պիրինճի բէնէդիկտօս , իւչիւնճիւ կալլիստօս , սէքիզինճի վէ օնիքինճի իննովկէնտիօսլար · օն իւչիւնճիւ բէնէդիկտօս · օն իքինճի կղեմէս , վէ օն տէօրտիւնճիւ բէնէդիկտօս · էվվէլքիլէրէ պագըփ , չօք քէրէմլէր իթա էթմիշլէր ։

Փրանչասա՛նը լուտովիկոս փատիշահ ; իւչիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ փիլիպպօս , վէ տէօրտիւնճիւ փիլիպպօսուն օղլու , եէկէնի , վէ տէվլէթլիւ չօք րիճալլէրի , վէ փատիշահ սօյու գատընլար , պու՛նը հանդէրձի ջէրմէռանդութի ուլա կիյինիփ , եէտի խօջ եղբայրութիւնա եազըլմըշլար տըր ։

Պէօյլէ շէրէֆլի ջէրմէռանդ փատիշահլարըն քիպարլարըն իշարէթի իլէ , պու մարտիրօսլար թագուհիսինէ օլան իպատէթ՝

տիւնեա եիւզիւնտէ օլ գատար արթար քի, սալթ ֆրէնկիսթանտա տէյիլ, հինտիսթանտա պիլէ եէր եօգ, մէմլէքէթ եօգ, վէ ուղղափառութի պուլունուր պիր թարաֆ եօգ տուր քի, պու եէտի խոց հանդերձի եղբայրութիւն օլմայա. զիրա հէր քրիսթիյան պիլիր քի, պու եղբայրութիւն՚ու հայրապետլէր սիփարիշ էտէր, կոյս մարիամ վալիտէմիզ մաթլուպ էտէր. վէ գուրթարըճըմըզ յը խաչըն իւզէրինտէն ահա մայր քո տէմէյլէ, ՚նը յօհաննէսին եիւզիւնտէ, ճիւմլէ քրիսթիյանլարա ըսմարլար:

Իմտի չիւնքի պու իպատէթին՝ շէրէֆի գատար՝ ճանլարա տա ֆայիտէսի վար, ալլահ պիզէ քէրէմ էտէ քի, կոյս մարիամ ա՟ծածինէ ջէրմեռանդ օլանլարա պէնզէմէք իչին, պու եէտի խոց հանդերձինի իւզէրիմիզէ ալըյօրսագ, օլ մարտիրօսլար թագուհիսինէ վաճիպ օլան ջերմեռանդու-

Թ̄իտաս օնլարա պէնզէր օլալըմ քի, քէնտի խոճալարընա իտաաթլի օղուլլարը հէր հալտէ եախըկէյլիփ, խուսուսա էօլիւմ սաաթինտէ եավրուլարընը վասա էթտէյի պաշտպանութիւնա շիւպհէսիզ վէսվէսէսիզ, վէ պիւթիւն սըրտգ ըլա իւմիտ էտէ պիլէլիմ։

Այս մարիամ վալիտէմիզին իշպու եէտի խոշ հանտէրձինէ սըրբալըն հայրաբէտլէրին վէրտիյի Նէրողութ̄իլարը սէօյլէմէտէն, Նէրողուն խուզուրինէ պիր դաշ լագըրտըլըա պաշը իգթիզալը խապէրլէր վէրմէյի մինասիպ կէօրտիւմ քի, հիչ օլմազսա պիրմէյէն ձահիլլէր էօյրէնսին, պէօյլէ պիր հօգւոր բահմէթտէն մէյվէ չըրդարա պիլէլէր։

Ներողութ̄ի տէտիյիմիզ՝ կիւնահըն էօւչէնէյէ չէքիլէճէք ազապընըն աֆի տըր. եախօտ ապաշխարութիւն խորհուրդունըլա աֆի օլան կիւնահըն վէ էպէտի ազապընըն՝ եւ պու տիւնեատէ , եւ քաւարանտա էօտէմէյէ՝ ղալան պորձումուզուն աֆվը տըր ։

Պիր կիւնահքեար թէօվպէյէ կէլիփ , խոստովանանք օլուփ , խոստովանահայրտան արձակում ալտըգտա , կէրչի կիւնահը աֆվ օլուր , ալլահ ըլա պարըշըր , վէ ճէհէննէմին էպէտի ազապընտան խէլաս օլուր , լաքին եիւրէյինտէ կատարեալ զղջում , վէ թէքմիլ ալլահ մուհապպէթի օլմատըգըձա , ազապը թէքմիլ աֆվ օլմազ. շէօյլէ քի էվվէլքի քըրիսթիանլարըն էթտիքի կիպի , հագ. թաալանըն խաթըրընը ինձիթտիյինէ լայըգ՝ վագթէ պաղլը ազապլար ըլա ապաշխարանքընը չէքմէլի տիր ։ Վէ կիւնահլարընըն ազապընը պու տիւնեատէ թէքմիլէն չէքմէյէն ատամ՝ քաւարանտա չէքմէլի տիր ։ Պու սուրէթտէ ալլահըն շնորհքունտա էօլէն ձան՝ թէքմիլէն փաքլէնմիշ իչին , օլան պորձունուն էօլ չիւսիւնէ կէօրէ քաւարանտա տուրմալըտըր ։ Բէզալիք ներելի կիւնահլար իչին տէ քաւարանտա գալըր ․ զիրա պու ներելի կիւնահլար տա օլ գատար չօգ տուր քի, նէ ճանլարտա պիլէ պուլունուր ։ Իմտի պու հիսապտա, պիր ճան քաւարանտա օն եըլ, եիւզ եըլ, պին եըլ տուրաճագսա, ներողութի ալտըգտա, ալտըղը ներողութիւն չարթընա կէօրէ, օ չէքէճէյի ազապըն եա պիւթիւնիւնտէն, եա պիր փայընտան ազատ օլուր ։

Արբազըն փափ նէ քիլիսէնին կէօրիւնիւր պաշը, վէ տիւնեա եիւզիւնտէ Յս էֆէնտիմիզին վէքիլի օլմաղլա, ալլահըն քէնտիյէ վէրտիյի գուտրէթ իլէ, նէ քիլիսէնին խազինէսինտէն ներողութիլար իհսան էտէ պիլիր ։ Սէ պու ներողութի տէտիյիմիզ գուրթարըճըլըղ յուն՝ իսմալարըն պօրճու իչին, զիյատէսի իլէ էօտէյէճէյի քէֆարէթի, վէ քէնտի սէվտալարը , վէ պիքիր վալիտէսինին , վէ պիւթիւն ՛նըլարըն սէվտալարընտան խայրէթտիր ։ Շէօյլէ քի սըրբազան հայրապէտ ՛ներողութի վէրմէյիլէ քրիսթիյան ձանլարա՝ կէրէք յա էֆէնտիմիզին կէրէք ՛նըլարըն սէվտալարընտան հիսսէ վէրիփ , կէօյա օ էզիյէթլէրի քէնտիլէր չէքմիշ , օ ապաշխարանքլարը քէնտիլէր էթմիշ կիպի , պօրձլարը օլան ազատը էօտէտիր ։

Ներողութիւն լիակատարը պաշգա տըր , մասնականը պաշգա ։ Լիակատար ներողութի , օլան կիւնահլարըմըզ իչին , կէրէք պիւ տիւնեատէ , կէրէք օ պիրինտէ չէքիլէճէք ազապլարըն ապաշխարանքլարըն հէփսինի էօտէր · վէ կիւնահլարըն ազապը հագգընտա , քիշիյի մկրտուինտա օլան հալէ դ.օր · Շէօյլէ քի պիր ատամ օ հալտէ ձանընը թէսլիմ էթսէ , տօղրու ձէննէթէ ուչար ։

Մասնական ներողութիւն շու գատար կիւն, շու գատար եըլ իչին, եախօտ կիւնահլարընըն իւչտէ, տէօրտտէ, պէշտէ պիրինէ վէրիլիր· եանի շու ներողութի ուլա, շու գատար կիւն, շու գատար եըլ չէքէճէյի ազապ, եախօտ եա պու տիւնեատէ, եա օպիրինտէ չէքէճէյի ազապըն իւչտէ, տէօրտտէ, պէշտէ պիրի աֆվ օլունուր ։

Վէ եէտի սէնէլիք, օն սէնէլիք, եիւզ սէնէլիք ներողութի տէրլէրսէ, պիր ճան օգատար զաման քուարանտա գալաճաղսա, օ ներողութիւ ալմագլա, օ ազապտան խէլաս օլուր ։ Վէ պազը քէրրէ լիակատար ներողութի օլտուղու եէրտէ, սաիր մասնական ներողութիւնլար տա պուլունուրսա, լիակատար ներողութիւն պիւթիւն ազապտան ազատ էտէմէտիյի իչին տէյիլ, իլլա սրբազան հայրապետլէրին պիրի պիր քիլիսէյի, եախօտ պիր խորանա զիյարէթ էտէնլէրէ, եիւզ էըլլըգ ներողուն վէրմիշ. օպիրի կէլմիշ իւչ տէօրտ եիւզ եըլ տահա արթըրմըշ, պիրի տէ կէլմիշ լիակատար ներողութիւն վէրմիշ օլուր ։ Օնուն իչին մասնական վէ լիակատար ներողուն պիր եէրտէ պուլունուր ։ Պազը քէրրէ տէ լիակատար ներողուն ուլա պէրապէր մասնական ներողութն վէրիլտիկի, լիակատար ներողութիւն ղազանմամագա լայըգ օլմայան պուլունուրսա, պարի մասնականա նաիլ օլսուն տէյի տիր ։

Քառասնօրեայ տէտիկլէրի գըրգ կիւնլիւք ներողութն, քիլիսէնին ապաշխարուն գանունլարը իւզրէ, պազը կիւնահա գըրգ կիւնլիւք ապաշխարանք դօնմուշ տուր, քառասնօրեայ ներողութիւն ալան՝ օ ապաշխարանքը չէքմիշ կիպի, օ գատար ազապը աֆվ օլուր ։

Պունտան մաատա ներողութիւն.

քիմի պիր եէրէ մախսուս օլուր, քիմի պիր շէյէ մախսուս օլուր, քիմի տէ ինսանա ։ Պիր եէրէ վէրիլէն օ սուր քի, եա պիր քիլիսէյէ, եա պիր խորանա նէրողութիւն վէրիլմիշ, քրիսթիյանլար օրայա զիյարէթ էտիփ, թէնպիհ օլունան տուալարը սէօյլէրսէ, օ վէրիլէն նէրողութիւնու գազանըրլար ։

Պիր շէյէ մախսուս օլան օ սուր քի, խաչ, միտալ, վէ թէսպիհ կիպի՝ էլտէկէզէր շէյլէրէ վէրիլմիշ տիր ․ օնլարը գուլլանան քիմսէլէր, օ վէրիլմիշ նէրողութիւնու գազանըրլար ։

Ինսանա մախսուս օլան օ սուր քի, պիր քիմսէյէ, եախօտ պիր գաչ քիմսէյէ վէրիլիր ։ Անճագ ֆիլան եղբայրութիա եազըլմըշ էղբայրլար, հայրապետլէրին կօնդակը իւզրէ թէնպիհ օլան իպատէթի հէր գաչ տէֆա իճրա էտէրլէրսէ, ֆիլան նէրողութիւն եալընըզ օնլար գազանըր ։

Բիշի մասնական ներողութի գազանմաղա, կէրէք քի մահացու կիւնահ իչինտէ օլմայա, վէ օ ներողութիւն հագգընա թէնպիհ օլունան՝ ֆիլան տուայը էթմէք, ֆիլան տօնախմբութիտա պուլունմագ, ֆիլան խայըր ամէլի իշլէմէք կիպի՝ իպատէթլէրի իճրա էտէ ։ Վէ ներողութիւ գազանմագ իչին, ֆիլան խորանա զիյարէթ էթմէք թէնպիհ օլունմուշ ուսա, քիլիսէնին իչինտէ օ խորանա եագըն վարամայան՝ հիչ օլմազսա եիւզիւնիւ օ թարաֆա տէօնիւփ, ներողութիւ գօյան հայրապետին նիյէթի իւզրէ տուասըն էտէ ։

Անճագ լիակատար ներողութի գազանմաղա պու իւչ շարթը իճրա էթմէք մուճէրրէա լազըմ տըր. եանի,

1. Կէրէք քի օ քիշի ալլահըն շնորհքունտա օլա. օնուն իչին օ կիւն, եախօտ պիր կիւն իլէրիսի՝ եիւրէքտէն փիւշման օլարագ,

խոստովանանք օլուր սրբութիւն ալա ։ Անճագ հէր հաֆթա խոստովանանք օլմայա ատէթի օլանլար՝ մահրայու կիւնահ իչինտէ օլմատըգլարընը պիլտիքտէն սօնրա, Թէքրար խոստովանանք օլմայա հաճէթ տէյիլ. սօն խոստովանանքլարըյլա ներողութիւ ալա պիլիրլէր, էյէր խոստովանանք օլմագ՝ օ ներողութեա պօրճ գօնան շարթլարտան տէյիլ իսէ,

2. Կէրէք քի օ ներողութեա մախսուս Թէնպիհ օլան իպատէթլէրի, գօնուլան նիյէթ իւզրէ, եէրինտէ, վագթինտէ, վէ եօլունտա, Թէքմիլէն իճրա էտէ. զիրա ՚նը հայրապետլէրին ներողութիւ վէրմէտէ մուրատլարը՝ Փիլան վէ Փիլան շէյի էտէնլէրէ տիր. շէօյլէ քի օ շարթլարը էքսիք էտէն, իսթէր ունութմագլա, իսթէր պիլմէմէլէ, հէր նէ գատար տա ահմագօլսա, իսթէր էթմէյէ գուտրէթի օլմամագլա, իճրատէ դու-

սուր էթտիքլէյն, ներողութիւնա նաիլ օլամազ:

3. Սէրէք քի իւզէրինտէ օլան մահացու մէ՛ ներելի կիւնահլարըն հէր պիրինէ աձը տույուփ, եիւրէքտէն իքրահ էտէ: Վէ պունտան մա՛տա մէշհուր ա՟ծաբանլարըն չօղու տէր քի, հէր քէս քէնտի գուտրէթինէ կէօրէ, սէվապը խայր ամէլլէր իլէ ալլահըն խաթըրընը խօշ էթմէյէ նիյէթ էթմէլի տիրլէր: Պու սուրէթտէ ներողուն գազանան նէ՛ գատար ազ օլույօր. լաքին պու ձիւմլէ իլէ եինէ հէր քէս պիլիր ազ շէյ գազանըր: Օնուն իչին ձանընա մուգայէտ օլան ատամ՝ պէօյլէ պիր ազիմ քէրէմէ նաիլ օլմագ իչին, պու եօլլարըն հիչ պիրինէ հաձէթսիզ օլմամալը:

Քաւարան ձանլարընա տա ներողու՟ն վէրիլիր, օնլարըն նիյէթինէ տէ ներողութի ալընըր: Լաքին տօղրու տօղրույա ազատ էթմէք իչին տէյիլ, իլլա իմտատ նիյեէթինէ օլուր. եանի, տիւնեատէ օլան քըրիսթիյանլարըն տուալարը վէ խայր ամէլլէրի իլէ, օ նիյեէթ գօնուլան ձանլարըն սօրձունա պէտէլ կիպի, ո՛ք քիլիսէնին խազինէսինտէն ալլահա փիշքէշ սունուլուփ, քաւարանտան խէլաս օլմալարը նիյազ օլունուր։

Տիւնեատէ օլանլարըն վաձիպի իւզրէ դաղըմտըղը ներողութիւնլար՝ սալթ քէնտի ձանլարընա Փայտէլի տէյիլ, իլլա որ հայրապետլէրին Փէքըրինձէ նիյեէթ էթտիքլէրի քաւարան ձանլարընա տա Փայտէսի վար. չէօյլէ քի էյէր ալընան ներողութիւն լիաքաթար ըսա, օնլարըն տա պիւթիւն ազապլարը աֆվ օլունուր, քաւարանտան քուրթուլուրլար, եօք՝ էյէր մասնական ըսա, չէքէճէքլէրի ազապըն օդատարը աֆվ օլունուր։

Անձաք ներողութի քաւարան ձանլարընա Փայտէ էթմէզ իչին , կէրէք քի .

1. Վէրիլէն կոնդակտա մախսուս քաւարան ճանլարընա վէրիլմիշ օլա :

2. Կոնդակտա թէնպիհ օլունան շարթլարը՝ սաղլար թէքմիլէն իճրա էտէ :

3. Ներողութիւն ալան քիմսէ՝ քաւարան ճանլարը իչին ալըփ , օնլարա եարտըմ օլմագ նիյէթի իլէ ալա :

Մութլու օ խայըր ամէլլէրի իլէ օ՛ուր ճանլարա խիմմէթ էտէն քիմսէլէրէ . զիրա օնլար տա քաւարանտան խալաս օլուփ , քէնտիլէրէ էյլիք էտէնլէր իչին , ալլահըն հուզուրունտա տուրմայըփ տուա էտէրլէր : Վէ պունտան մա՛ատա պիր ատամ պու տիւնեատէ իքէն , օ՛ոք ճանլարա նէ գատար չօգ խիմմէթ էտէրսէ , քէնտի տէ էօլտիւքտէն սօնրա , էյէր քաւարանտա պուլունուրսա , գայրիլէրտէն օ գատար չօգ խիմմէթ պուլուր :

Ս. Ծածկենին եէտի խոցու եղբայրութեանա եազըլան եղբայրլարա իհսան օլունան ներողութ՟լարըն ձէմի :

1. Ս. Ծածկենին եէտի խոցու եօրթուսունտա , վէ սեպտեմբերին իւչիւնճիւ փազարընտա լիակատար ներողութի :

2. Պու եղբայրութիա պաղլը օլան եէտի խոց խորանընա , հէր մէմլէքէթին եպիսկոպոսունուն թային էթտիկի էֆէնտիմիզին պիր պիւյիւք եօրթուսունտա , վէ ծածկենին իչի եօրթուսունտա զիյարէթ էտէնլէրէ լիակատար ներողութի : (*)

3. Եէտի խոց եօրթուսունտան էվվէլ օլան տօգուզ կիւն

(*) Իսթամպօլ չէհրինտէ պու ներողութիա թայինին օլան կիւնլէր զամանըն իչինտէ կիւնիւ , [illegible] , վէ ատում՝ եօրթուլարը [illegible] :

տուասընտա , հանկի կիւն խաթէրսէ ալըր տէֆ'ա լիակատար ներողութ̅ի , վէ օլըր կիւնլէրին-տէ հէր կիւն եէտիշէր սէնէլիք , վէ եէտիշէր քառասնօրեայ ներողութիւն ։

4. Պու եէտի խոց եղբայրութիւնունու գօյան ՚սբ փիլլիպպոս պէնիցի եօրթուսունտա քի աուստոսուն 23 իւնտէ կէլիր , լիակատար ներողութիւն ։

5. Պու եղբայրութ̅իուն իւք մայրապէտի սրբուհի յուլիանէ ֆալգօնէրի կոյսուն եօրթուսունտա , քի յունիսին 19 ունտա կէլիր , լիակատար ներողութ̅ի ։

6. Ս. Ծածինին խոցլարը իւզէրինէ եըլտա ալըր տէֆա ալըր սաաթ մտածական էտէնէ , լիակատար ներողութ̅ի ։

7. Հէր սէնէ լաթինլէրին մեռելոց հաֆթասընտա , էօլմիւշ եղբայրլար իչին՝ եղբայրութիւն էթտիյի յիշատակութ̅ի կիւնիւ , լիակատար ներողութ̅ի ։

8. Հէր եղբայրըն եւէտի խոց հանդերձինի ալըփ, եղբայրութիա եազըլտըղը կիւն, քէնտի նէֆսինէ լիակատար ներողուի ։

9. Պիր այ թէքմիլ՝ հէր կիւն եւէտի խոց թէսպիհինի չէվիրիփ, այըն իչինտէ պիր իսթէտիյի կիւն խոստովանանք օլուփ սրբութի ալտըղտա, լիակատար ներողութիւն ։

10. Հէր քիմ քի էօլիւմ սաաթինտէ հանդիսական արձակում ալըրսա, տախի եղբայրութիա եազըլմըշ տէյիլ իսէ պիլէ, կիւնահլարընտան թէօվպէ էտիփ, եղբայրութիա եազըլմաղա նիյէթի օլտուղունա նիշան վէրիրսէ, եախօտ գապիլ իսէ օ սաաթտա եազըլըփ՝ հանդերձի ալըրսա, օ հանդիսական արձակումու ալտըղտա, լիակատար ներողուի գազանըր, պիւթիւն կիւնահլարը աֆվ օլուր. վէ էօլտիւքտէ օ հանդերձ իւզէրինտէ կէօմիւլմէլի տիր ։

11. Օն իւչիւնճիւ Բէնէդիկտոս փափ , ա̃ծածինին եէտի խոց խորանընա քուարան ճանլարը իչին , տաիմա վէ հէր կիւնէ նէրողութ̃ի վէրմիշ տիր ։

12. Հէր քիմ քի եէտի խոց խորանընա զիյարէթ էտիփ , իպատէթլէ տուա էտէրսէ , ռոմա շէհրինին եէտի պիւյիւք քիլիսէսինէ այաղըյլա զիյարէթ էթմիշ կիպի , օ քիլիսէլէրին զիյարէթինէ վէրիլէն սայըսըզ նէրողութ̃իլարը գազանըր ։

13. Պազը խասթէլիք վէ ղայրը հալ սէպէպ իլէ՝ քիլիսէյէ կիտէմէյէնլէր՝ քիլիսէնին զիյարէթի եէրինէ , խոստովանահայրլարընըն րէյի իլէ , պիր ղայրի խայր ամէլ իշլէտիքտէ , պու նէրողութ̃իլարը գազանմաղա , օն իւչիւնճիւ Կղէմէս փափ էֆէնտիմիզ իզին վէրմիշ տիր ։

14. Քիլիսէտէ հէր քէշ քէնտի օրհնել օլմուշ թէսպիհի իւզէրինտէ հէր հայր մէր վէ հէր

ողջոյն սէօյլէտիքձէ , հէր պիրինտէ իքի եիւզ կիւնլիւք ներողութիւն գազանըր ։

15 . Պու հայր մէր ողջոյն ղայրի եէրտէ տէ սէօյլէմէյլէ օ ներողութիւն գազանըրլըր . անձագ պիւյիւք փէրհիզ կիւնլէրի իլէ եըլըն ձումա՛ կիւնլէրինտէ ։

16 . Կիլիսէտէ օլմայարագ , վէ եըլըն հէր կիւնիւնտէ , հէր հայր մէր վէ ողջոյն սէօյլէտիքձէ , հէր պիրինտէ եիւզ կիւնլիւք ներողութ՟ի գազանըրլըր ։

17 . Թէսպիհի թէքմիլ չէվիրտիքձէ , եիւզ եըլլըգ ներողութ՟ի գազանըրլըր ։

18 . Եէտի խոց թափօրունտա պուլունանլարա լիակատար ներողութ՟ի վար , վէ պունա քէզալիք տահա չօգ ներողութ՟իլար վար քի , ուզուն էթմէմէք իչին իշարէթ օլունմամըշ տըր ։

Պու ներողութ՟իլարըն հէփիսի՝ քաւարան ձանլարը իչին տէ ալընա պիլիր . անձագ ալանըն նիյէթլի օնլար իչին օլմալը ։

Պունլարտան մա՛տա պու եղբայրութիա եազըլմըշլար, կերէք րօմատաքի պիւյիւք եղբայրութ̄իուն, կերէք սաիր եէրլէրտէ օլան եէտի խօջ եղբայրուի̄լարընըն սէֆաալարընա հիսսէտար օլուրլար ։

Անձագ քիչի պու նէրօղուի̄լարա նաիլ օլմաղա, էյէր լիակատար նէրօղուի̄ ուսա, կերէք քի իպթիտա խօստովանանք օլուփ, սըրբութ̄ի ալա . վէ կերէք լիակատար, կերէք սաիր նէրօղութիւնլարսա, ծածկինին աձըլարընըն պիրինի տիւշիւնէրէք եէտի հայր մեր վէ եէտի ողջոյն սէօյլէյիփ, նր. ուղղափառ քիլիսէ վալիտէմիզին պիւյիւմէսի, վէ հէրէտիկոսլուգլարըն տիւնեա եիւզիւնտէն ղալղմասը իչին, վէ տինսիզլէրին տինէ կէլմէսի իչին, վէ կիւնահքեարլարըն թէօվպէյէ կէլմէսի իչին, վէ փատիշահլարըն պարըշըղ օլմասը, վէ սըրբաղան րօմա հայրապետինին եաշամասը իչին, հէր տիւրլիւ նէրաղուխու ալմաստա տուա էթմէլի։

* * *

Ա՟ ծածին վալիտէմիզին եէտի խոց եղբայրութիւնունա եազըլան եղբայրլար, սրբազան հայրապետլէրին իհսան էթտիյի քէրէմլէրէ վէ ներողութ՟լարա նաիլ օլմագ իչին, թութաճագ գանունլարը պէյան։

1. Եղբայրութ՟իա եազըլըփ, հանտէրճի ալտըղլարը կիւն, խաթիրա խոստովանանք օլուփ, սրբութ՟ի ալմալը տըրլար։ Վէ շունու տիւշիւնմէլի տիրլէր քի, օ Միւպարէք սաաթտա կէօքլէր սուլթանընա գուլ եազըլըփ, օլ ուլու սուլթանըն ազիզ էվլատը յա էֆէնտիմիզին սէյյատէթինտէ վէ էօլիւմիւնտէ, օ անճըղը վալիտէսինին չէքտիյի անճըլարը՝ տաի-

մա խաթըրա կէթիրէճէք խորհըրդաւոր բուպայը թագընաճագլար ։

2 . Օ համդէրձի տաիմա իւզէրլէրինտէ թաշըյըփ , օնունլա մէզարա կիրմէլի տիրլէր . վէ օ համդէրձ էսքիմիշ հալտէ , պիր եէնիսին եափըփ թագընմալը տըրլար . անճագ թէքրար օրհնէլ էթտիրմէյէ հաճէթ տէյիլ ։

3 . Հէր քէսին օրհնէլ օլմուշ պիր թէսպիհի օլմալը տըր ։ Պու թէսպիհ եէտի տուն , վէ հէր տունտա եէտիշէր ողջոյն օլուր ։

4 . Հէր կիւն եէտի հայր մէր վէ եէտի ողջոյն , վէ ճումա կիւնլէրի օ օրհնեալ թէսպիհի պիւթիւն սէօյլէյիփ , ածածինին աճըլարընըն պիրինի տիւշիւնմէլի ։

5 . Եղբայրլարըն պիրի էօլտիւքտէ , ճանը իչին եէտի հայր մէր , եէտի ողջոյն սէօյլէմէլի տիրլէր . օնուն իչին էօլէնին ագրապալարը եղբայրութիւն մէծաւորունա խապէր վէրմէյէ պօրճ-

լու տուըլար քի , օ տա եղլայըլարա խատէր վէրէ :

6 . Սեպտեմբերին իւչիւնճիւ փազարընտա ա՟ծածընըն եէտի խոց ժամլարը վէ պատարագը Թէքրար սէօյլէնիր . օ կիւնտէ օլան լիակատար Ներողութիւ գազանմագ իչին , եէտի խոց խորանընտա օլան տօնախմբութիտա պուլունմալը :

7 . Ա՟ծածընըն հէր եօրթուսունտա , եանի յղութու , ծնունդու , տ՟ն ընդ առաջ , վերափոխում , վէ խուսուսա պու ազիմ՝ պաշտպանըմըզըն եէտի խոցու տօնախմբութիւնունու էթտիյիմիզ՝ ծաղկազարդ փազարընըն իկէրիսի ձումա : Վէ ա՟ծածընէ քէնտիմիզի պէյէնտիրիփ , օլան լիակատար Ներողութիլարը լայըգ օլմագ իչին խոստովանանք օլուփ սրբութի ալմալը տըրլար :

Վէ պու եօրթուլարը լայըգ իւզրէ էթմէք իչին , էվվէլէլտի կիւնլէրի ծոմ թութմալը տըր-

լար . Եախոտ ծոմ թութամայանլար , օ կիւնլէրտէ պիր ղայրի խայր ամէլ իշլէմէլի տիրլէր :

8 . Նէտէն խոյ խորանընա սըգճա սըգճա զիյարէթ էտիփ , կէրէք քէնտիլէր իչին , կէրէք էլլէր իչին , վէ կիւնահքեար ճանլարըն թէօվպէյէ կէլմէսի իչին , ալլահ էֆէնտիմիզէ , վէ կոյս մարիամ վալիտէմիզէ՝ իպատէթլէ տուա էթմէլի տիրլէր :

9 . Ֆուգարա էզլայըլարա գարտաշ մուհապպէթի իլէ եարտըմ էթմէլի տիրլէր :

10 . Տօղում սաաթինտէ , եէտի խոյ հանտըրճի օլանլարա , պէշինճի պօղոս փափըն վէրտիյի լիակատար նէրողութիւն ալըփ , ալիւթիւն կիւնահլարընըն աֆիլընա նաիլ օլմագ իչին , հանդիսական արձակումու՝ իչնի օլան քահանատան ալմալը տըրլար :

11 . Նէտէն խոյուն պիւյիւք եօրթուսունտան էվվէլ օլան՝ տօգուզ կիւն տուատա հէր կիւն

պուլունմասը տըրլար · վէ պիր հագ սէպէպ իլէ պուլունամայան օլուրսա , էվլէնմէ էթմէլի տիր ։

12 · Հասըլը քէլամ՝ ա̄ծածընըն եէտի խոցունա էլլէրի խալասէթէ կէթիրմէյէ , հէր քէս էլինտէն կէլէնի էթմէլի տիր ։

13 · Եյէրչի հէր մէմլէքէթտէ եէտի խոյ հանտէրձի ալմըշ քիմսէլէր վար , լաքին քիլիսէ գանունլարը իւզրէ՝ եէտի խոյ էղբայրութ̄իւ օլմայան վիլայէթլէրտէ , պազը իզնի օլան քահանալարտան հանտէրձի ալանլար , էղբայրութ̄իա վէրիլէն նէրողութ̄իլարը գազանա պիլիրլէր · անճագ քիլիսէ գանունլարը իւզրէ էղբայրութ̄ի օլան եէրտէ պու նէրողութ̄իլարը գազանմագ իչին , օ էղբայրութ̄իա եազըլմալը տըրլար ։ (*)

Պու գանունլարը թութմայան

(*) Ըսթամպօլ շէհրինտէ , պու էղբայրութ̄ի ըսթիսնէլէրին հասըլաթը՝ ամէնասուրբ Երրորդութ̄ի քիլիսէսինէ գօնմուշ տուր ։

լար՝ օլան սէվապլարտան քէրէմլէրտէն վէ նէրողութիլարտան մահրում օլուր ։

Պու պապտէ եղբայրլարըն եըլտան եըլա վէրտիքլէրի սատագա, էհէտի խոց խորանընըն մէսարիֆինէ, եղբայրութիւնուն զիյնէթլէրինէ, վէ էհէտի խոցուն տօգուզ կիւն տուտասընըն հէր կիւնիւնտէ, վէ իքի եօրթուսունտա, սաղ վէ էօլմիւշ եղբայրլարըն նիյէթլէրինէ սէօյլէնէն պատարագլարա, վէ էհնէ էօլմիւշ եղբայրլարըն ճանը իչին սէնէտէ պիր տէֆա, քի պունտան սօնրա յաթինլէրին մուէլլոց հաֆթասը իչինտէ սէօյլէնէճէք՝ պատարագ վէ քաւարանըն մասարաֆլարընա սարֆ օլունուր ։

ԵՒՏԻ ԽՈՑՈՒՆ

Տօփոսաղ հէտան ստասաաւընըն Բարշը:

Յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. ամէն:

Ե՛կ սր. հոգի, լի՛ց զսիրտ ծառայից քոց, և զհուր սիրոյ քո բորբոքեա՛ ՚ի նոսա:

Առաքեա՛ զհոգի քո և ստացի՛ր:
Եւ նորոգեսցես զերեսս երկրի:
Յիշեա՛ զժողովուրդ քո:
Զոր ստացար ՚ի սկզբանէ:
Տէ՛ր լո՛ւր աղօթից իմոց:
Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ:
Տէր ընդ ձեզ:
Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Աղօթեսցուք:

Աղաչեմք զքեզ տէր, լուսաւորեա՛ զմիտս մեր լուսով պայ-

Ծառութե̄ քո, զի կարասցուք ուսանել, զոր պարտ է առնել, և զուղիղն գործել, 'ի քս̄ յս̄ 'ի տէր մեր․ ամէն։

Կէլին իմտի ազիզ գարտաշլար, էֆէնտիմիզ յ̄սուն սիյասէթինտէ վէ էօլիւմիւնտէ վալիտէմիզ կոյս մարիամըն չէքտիյի պաշլը եէտի աճըյը տիւշիւնէրէք, լայըգ օլան խուլուսէթլէ թէսպիհինի չէվիրէլիմ։

Իլք օնունտա կոյս մարիամ վալիտէմիզ ազիզ էվլատընը տաճարտա, իխթիյար ս̄բ սիմէօնուն գուճաղընա վէրտիքտէ, օլ ազիզ իխթիյար՝ պու պիր պըչագ տըր քի, սէնին եիւրէյինի եարալայաճագ տըր, էֆէնտիմիզին չէքէճէյի սիյասէթլէրի խապէր վէրտիքտէ, պիքիր վալիտէմիզին եիւրէյինէ տօգունան աճըյը տիւշիւնէլիմ։

Պիր Հայր Մեր, վէ Եէտի Ողջոյն։

Տուա։

Եա՛ մէրհամէթլի վալիտէ, ՛ոք սիմէոնուն սանա խապէր վէրտիյի՝ սէվկիլիւ էվլատընըն հօլիւմիւնիւ սէն խաթըրընտան չըգարմայըփ, տաիմա աճըսըն չէքտիյին կիպի, պանա օլ ազիզ էվլատընտան լութֆ ալը վէր քի պէն տէ հօմրիւմ օլտուգճա, քէնտի հօլէճէյիմի՝ Փիքրիմտէն հիւրէյիմտէն ասլա չըգարմայըփ, տաիմա կիւնահտան կէրի տուրայըմ։

Իքինճի տանէտա, զալիմ Հէրովդէս, կոյս մարիամըն սէվկիլիւ էվլատընը հօլտիւրմէք գաստըյլա արատըղընտա, ալըփ մըսըրա գաչտըղը զաման, հիւրէյինտէ տույտուղու աճըյը տիւշիւնէլիմ։

Պիր հայր մէր, վէ եէտի ողջոյն։

Ցաւ ։

Եա՛ մուհապպէթլի վալիտէ , հէրօվդէսին խըրշըմընտան ազիզ էվլատընը ղուրթարմաղ իչին , մըսըրրա պաչտըղըն ղամըն՝ չէքտիյին աձըլար իչին օլսուն , պանա տա լութֆ ալը վէր քի , պուտիւնեանըն թէհլիքէլի եօլձուլուղունտա՝ տիւշմէնլէրիմին գատընտան էմին օլուփ , ախըրէթէ սէլամէթ վարա պիլէյիմ ։

Իւչիւնձիւ տունստա , հայր յովսէփ իլէ պէրապէր ա՟ծածին վալիտէմիզ՝ երուսաղէմ չէհրինտէ ղայիպ էթմէյէ կէլիփ , պիր տանէ էվլատընը օնտա ղայպ էթտիքտէ , արայըփ պուլունձայատէք , իւչ կիւն չէքտիյի աձըլարը տիւշիւնէլիմ ։

Պիր հայր մէր , վէ եէտի ողջոյն ։

Տուա ։

Եա՛ կիւնահքեարլարըն սըղընաձաղ մէքեանը մէրհամէթլի վալիտէ , սէնին օ կիւնլէրտէ չէքտիյին աձըլար իչին օլսուն , պանա քէրէմ էյլէ քի , սէնին աղիզ էվլատըն , կիւնահլարըմ սէպէպի իլէ , պու պըրագըփ չըգտըղը կիւնահքեար եիւրէյէ թէքրար կէլսին . վէ սէն քէնտի մուհապպէթինին պանա պիր զէրրէսինի իհսան էյլէ քի , պիր տահա յումու էլտէն գաչըրմայըփ , էօմրիւմ օլտուգձա եիւրէյիմտէ սագլայըմ ։

Տէօրտիւնձիւ տուսնտա , սէվկիլի էվլատը պիզիմ սէլամէթիմիզ իչին՝ մըխլանաձաղը խաչը , օմուզունա եիւքլէնիփ՝ գողգոթա տաղընա չըգա՛րքէն , մուհապպէթլի վալիտէսի րասթ կէլտիյի զաման եիւրէյինտէ տույտուղու աճըյը տիւշիւնէլիմ։

Պիր Հայր Մէր, վէ Եէտի Ողջոյն։

Տուա ։

Վա՛ ազիզ վախտտէ, սէն սէվկիլի էվլատընըլա պէրապէր գօղգօթայա չըգարքէն՝ աքըթտըղըն կէօզ եաշլարընըն հիւրմէթինէ օլսուն, պանա լիւթֆ ալը վէր քի, էֆէնտիմին պանա կէօնտէրտիյի խաչլարը, պէն տէ սապըր ըլա կէօթիւրէ պիլէյիմ։

Պէշինճի տասա, կոյս Մարեամ ազիզ էվլատընըն հէր եանընտան գանլար ագարագ, խաչտան աշաղա ասըլը կէօրտիւքտէ, եւրէյինի տաղլայան զալիմ աճըլարընը տիւշիւնէլիմ։

Պիր Հայր Մէր, վէ Եէտի Ողջոյն։

Տուա ։

Վա՛ տէրտլի վէ աճըլը վախտէ , սէն պիր տանէ ազիզ էվլատընըն խաչ իւզէրինտէ՝ պունճա էզիյէթ իլէ , վէ էօյլէ րէզալէթ իլէ , վէ էն քէօթիւ գապահաթլըյա ինքեար օլունմայան եարտըմլարտան պիլէ մահրում՝ ճան վէրտիյինի կէօրտիւքտէ , նազիք եիւրէյինտէ տույտուղուն աճըլար իչին օլսուն , օ խաչ իւզէրինտէ ասըլը էվլատընտան պանա քէրէմ ըլը վէր քի , պէն տէ հէր սէվտամը օ խաչա մըխլայըմ , կէրէք օնուն , կէրէք սէնին խըտմաթընըզլա , էօմրիւմիւ պիր կիւն քի խայըրլը էօլիւմ իլէ թէքմիլ էտէ պիլէյիմ։

Ալթընճը տուատա , Ածածինին ազիզ էվլատընը պէօյլէ զալիմանէ էօլտիւրտիւքլէրին սօնրա , խաչտան էնտիրիփ , մուպարէք գուճաղընա վէրտիքլէրինտէ , եիւրէյինի փարալայան աճըլարը տիւշիւնէլիմ։

Պիր հայր Մէր , պիր [illegible] ողջոյն ։

Տ[illegible] ։

Էյ՛ աճըգլը ապլիզ վալիտէ, սէնին՝ պու Թէսէլլա գապուլ էթմէզ աճըլարըն իչին օլսուն, սէն սըտմա սօն սաաթ հիմտէ յառումու եէուրէյիմէ ալմադ Թէսէլլասընը ալը մէր քըր, եօլտուքտէն սօնդրա վարըրփ ճէննէթտէ յառումա Թէքմիլէն նախլ օլայըմ ։

Եէտինճի տուռնտա, աճըգլը ուծածլին վալիտէ սէվկիւլիւ էվլատընըն մուպարէք Թէնինի մէզարա կէօթիւրտիւքտէ, չէքտիյի աճըյը ախուշխունէլիմ ։

Պէր հօյը, Թէր [illegible] [illegible] օղլունը ։

Տ[illegible] ։

Էյ՛ սէվկիլիւլիւ վալիտէ, ապլիզ էվլատընը մէզարա կէօմիւփ, էվլատսըզ մահրում, տուլ, վէ խալքընըզ ղարտըղընտա, խուրէյլինտէ տույտուղուն աճը իչին օլսուն , պանա հայաթտէ իքէն կիւնահլարըմըն աֆվընը ալը վէրիփ , էօլիւմ սաաթիմտէ եարտըմընը քէրէմ էյլէ քի , նէ սաղլըղըմտա , նէ էօլիւմ սաաթիմտէ , ազիզ էվլատընըն լութփունտան մահրում օլմայըմ ։

Կոյս մարիամ անաճըմ՝ սու աճըլարը արասընտա տէօքտիւյիւ կէօզ եաշլարը նիյէթինէ , իւչ ողջոյն սէօյլէյէլիմ քի , պիզ տէ կիւնահլարըմըզ իչին էօյլէ եիւրէքտէն կէօզ եաշը տէօքմէյէ գատըր օլալըմ ։

Իւչ ողջոյն ։

Թէսպիհի պիթիրտիքտէն սօնրա անաճինէ մագպուլ օլմագ իչին տուա ։

Ա, ա՛ կոյս մարիամ անաճըմ , պէն սէնին գուլուն օլմագա կէրչի լայըգ տէյիլ իմ , լաքին սէնին ազիմ մէրհամէթինէ կիւվէնիփ , Հիզմէթինտէ օլմագ արզուսունլա , սէնի քէնտիմէ վալիտէ , վէ էվլատընըն եանընտա չիֆթաթճը Թութմուշում ։ Բու մուպարէք պատկէրինին էօնիւնտէ եէրէ գափանըփ , ռուհտան սէօյլէ սէնին Հիզմէթինտէ , սանա իզզէթ էթմէտէ , պէն գուսուր էթմէտիյիմտէն պաշգա , էլլէրէ տէ սանա Հիզմէթ էթտիրիփ , սէնի սէվտիրմէյէ ճահտ էտէյիմ ։ Անճագ սէն եա մէրհամէթլի վալիտէ , պէնիմ գուրթարըճըմ վէ սէնին էվլատըն յիսուս սիյասէթլէրինտէ վէ էօլիւմիւնտէ չէքտիյին աճըլարըն նիյէթինէ՝ պու սէօյլէտիյիմ Թէսպիհի գապուլ էտիփ , ապիզ էվլատընա օլան մուհապպէթին իչին օլսուն , վէ չէքտիյի սիյասէթլէրի վէ էօլիւմիւ վագթինտէ՝ տէօքտիւյիւ կէօզ եաշլարը իչին օլսուն , պէնի տէ հէր տաիմ սանա իպատէթլի օլան գուլլարընըն սըրասընա գօ . վէ պանա էվլատըն տան լութֆ ալը վէր քի , պէնիմ րուհատան պէօյլէ Ֆիքրիմիզէ , տիլիմիզէ , վէ ամէլիմիզէ , կէրէք ալլահըմըն , կէրէք սէնին կէօզիւնէ չիրքին կէօրիւնէճէք շէյ օլմասըն . վէ էօլիւմ սաաթիմիզէ պէնի խաթըրընտան եատ էթմէ . ամին :

* * *

Այրը տա Խաչին տուասընը սէօյլէմէտէն , աղըր գիւնահլարըն պաղըշլանմասընը տիլէմէք իչին տուա :

Եա՛ մէրհամէթլի ալլահըմ , չիւնքի սէնին աճըլարըն , ազիզ էվլատընըն իխանէթլէրի իլէ պէրապէր իտի , եիւրէյինի տէլէն աճըլարըն էն պիւյիւքիւ , սէվկիւլիւ պիր տանէ էվլատըն խաչտան աշաղը պօյնունու պիւքիւփ , մուպարէք ճանընը ալլահ պապասընա թէսլիմ էթտիյինի կէօրտիւյիւնտէ , տույտուղուն զալըմ աճընըն հիւրմէթինէ օլսուն , սէն կիւնահքեարլարըն մէրհամէթլի շէֆաաթճըսը , օ սաաթտա աղիզ էվլատընըն եանընտա՝ նէ ճանտան մուհապպէթ իլէ պուլունտուն ուսա , պէնիմ տէ տիւնեատէն ախրէթէ կէօչէճէյիմ չէթին սաաթիմտէ , փորձուիլար իչինտէ չալգանտան շու սէֆիլ ճանըմըն եանընտա , օ մուհապպէթ իլէ պուլունուփ իմտատ էյլէ ։ Վէ պէլքի օ սաաթիմտէ տիլիմ պաղլանըրփ , սէնին վէ էվլատըն յիսուն իսմինի վէրէմէզ օլուրսամ , իշտէ շիմտի պու սաաթտէ սէնին բարէխօսութիւնուս հէմ տիլտէն , հէմ եիւրէքտէն՝ իմտատըմա չաղըրըր , սէնին այաղլարընա գափանըր , եա աճըգլը վալիտէ , կէրէք հոգևոր կէրէք մարմնաւոր թէհլիքէլէրիմտէ եարտըմընը տիլէյէրէք , տիզ իւսթիւնտէ չէօքէ նիյազ էտէրիմ ։

Կայր առ խաչին մայր ցաւագին ·
արտասուալից և տրտմագին ·
մինչ էր զփայտէ կախեալ որդին ։
Ընդ սիրտ նորա յոյժ սաստկագին ·
հառաչանօք կոծեալ ուժգին ·
ընդ մէջ էանց սուր երկսայրին ։
Զիարդ թախծեալ և վշտագին ·
էր մարիամ՝ երանելին ·
մայրն յս̃ի տ̃ն միածնին ։
Որ վշտանայր և աշխարէր ·
յոյժ թուլացեալ մինչ տեսանէր ·
՚ի գանս զորդին՝ որ անմեղն էր ։
Որպիսի սիրտ կարծր ոչ ողբայր ·
Թէ տեսանէր զք̃ի մայր ·
որ ՚ի տանջանս համբերմամբ կայր ։
Ո՛վ կարէր գոլ ոչ տրտմակից ·
բարեպաշտին մօր ողբակից ·
որ միածնին էր ցաւակից ։
Վասն մեղաց ազգին հարեալ ·
ետես զյս̃ ՚ի գանս մատնեալ ·
և տանջանացն հնազանդեալ ·
Ետես զորդին իւր սիրելին ·
մեռեալ անտես եղեալ բնաւին ·
մինչ արձակեաց զիւր հոգին ։

Մայր խնկուհի աղբիւր սիրոյ·
տուր զօրութիւն ցաւոց զգալոյ·
ընդ քեզ հեղուլ զարտասուս լալոյ·
Տուր զի սիրտ իմ բորբոքեսցի·
՚ի ք՛ի սէրն վառեսցի·
զի ընդ անձն իմ նա հաճեսցի։
Մայր սրբուհի զայն կատարեա՛·
զխաչեցելոյն զվէրըս անկեա՛·
յիմում սրտի զնոյնս բեւեռեա՛։
Որդւոյ քոյին խոցեցելոյ·
այդչափ վասն իմ չարչարելոյ·
զանիցըն զիս մասնակցեցո՛։
Տո՛ւր ինձ լինել քեզ ողբակից·
խաչեցելոյն քոյ ցաւակից·
՚ի կենցաղումս որչափ կեցից։
Մ՚երձ առ խաչին ընդ քեզ մնալ·
յօժարութբ̃ ընկերանալ·
՚ի միասին ցանկամ ողբալ։
Կոյս կուսանաց ազնուագին·
մի՛ լինիր ինձ արդ դառնագին·
այլ տո՛ւր ընդ քեզ գոլ ողբագին։
Տո՛ւր ք՛ի զխաչըն կրել·
զչարչարանաց բաժակըն յիշել·
զվէրս նորին միշտ մտածել։
Տո՛ւր ինձ զանիւք վիրաւորիլ·
այսու խաչիւ արբեալ լինիլ·

վասն սիրոյ որդւոյդ խաչին:
Վառեալ սիրովն և բորբոքեալ.
քև կայր եղէց ամփոփակեալ.
դատապարտանի յորլն հառեալ:
Տուր ինձ խաչիւ ամբողջ տանիլ.
մահուամբ ոմն պատսպարիլ.
շնորհիւ նորին միշտ ջեռանիլ:
Մինչ մարմինն իմ մեռանիցի.
հոգւոյս իմոյ քև շնորհեսցի.
փառըք դրախտին զի զմայլեսցի. ամէն:
Ընդ քո խոց անձն էանց սուր ցաւոյ:
Զի յայտնեսցին 'ի բազմաց սրտից խորհուրդք:

Աղօթեսցուք.

Աղաչեմք զքեզ տէր յս քս, զի բարեխօսեսցէ առաջի գթութեն քում երանեալ կոյսն մարիամ մայր քո վասն մեր այժմ և 'ի ժամու մահուան մերոյ. յորոյ ամենասուրբ սիրտն էանց սուր ցաւոյ 'ի ժամ չարչարանաց քոյ: Որ և քս յս փրկիչդ աշխարհի, որ կենդանի ես ընդ հօր և ընդ բոյ հոգւոյն . և թագաւորես 'ի յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

[illegible] [illegible] կոյս մարեամ ա՟ծածինն [illegible] :

Աստղն երկնից , որ դիեցոյց կաթամբ զտէր , ջնջեաց զժանտամահ , զոր տնկեաց նախահայրն մարդկան :

Այս աստղ հաճեսցի այժմ խափանել զմոլորակս , որք պատերազմաւ սպանանեն զժողովուրդն սաստիկ վիրօք մահու :

Ով ամենագութ աստղ ծովու , հան մեզ յօգնութի 'ի ժանտախտի . լուր մեզ տիրուհի , զի որդին քո պատուէ զքեզ ոչինչ զլանալով :

Փրկեա զմեզ ո՛վ յս , որոց 'ի սակս բարեխօսէ առ քեզ կոյս մայր քո :

Ընդ հովանեաւ պաշտպանութե քո ապաւինիմք , և այլն :

Փ[illegible] [illegible] ԲԱՐԵԽՕՍՈՒԹԵԱՄԲ ՍԲ՟ ՅԱԿՈԲԱ ՊԱՀՈՑ։

Սբ՟ ես տէր եւ ՚ի ս՟բս հանգուցեալ․ բարեբանեալ ՚ի վերին զօրաց եւ ՚ի ս՟բց քոց․ զքեզ օրհնեմք ա՟ծ հարցն մերոց։

Զարժանահաս մահ տարաժամ ՚ի ցասմանէ քում հրամանի, բարձ ՚ի մէնջ բարեխօսութբ՟ եւ աղօթիւք ս՟բյն յակոբայ․ տէր ա՟ծ հարցն մերոց։

՚Ի քէն հայցեմք մեզ օգնութի՟ ամենաս՟բ երրորդութի․ օգնեա մեզ ՚ի նեղութե՟ մերում բարեխօսութբ՟ եւ աղօթիւք ս՟բյն յակոբայ․ տէր ա՟ծ հարցն մերոց։

Փ[illegible] [illegible] ՍԲ՟ [illegible] ՊԱՀՈՑ։

Ովք հաւքս ուրախ դու լեր․ ազնուականդ քաջահամբեր․

որ ՚ի ձախս կողմ քո կրեցեր .
արած վիրի մահահրաւէր :

Ո՞վ ՚սբ Ռոքոս պանդուխտ վտար .
զժանտահար բուժես իսպառ .
ախտացելոց առողջարար .
յայտնեալ բնաւից բժիշկ ճարտար :

Ո՞վ ՚սբ Ռոքոս բարեբախտեալ .
հրեշտակին ազդմամբ կոչեալ .
պատուեմք զքեզ ՚նծարեալ .
զի տարաժամ մահ քեւ բարձեալ :

Բարեխօսեա՛ վասն մեր ո՛վ երանելիդ Ռոքոս :

Օի արժանի լիցուք զերծանիլ ՚ի տարաժամ մահուանէ :

Աղօթք :

Տէր իմ ամենակալ՝ աղաչեմք և պաղատիմք առ քեզ . տուր մեզ ընդունել յանձինս մեր զպտուղ բարեպաշտ հայցուածոց . և բարեխօսութ՟բ երանելի խոստովանողին քո ՟սբյն Հըռօքոսի՝ բա՛րձ բարեգթութ՟բ քով զմահտարաժամ ՚ի ժողովրդենէ քումմէ ։ Որպէս զի ծանիցեն մահկանացու մարդիկ, թէ հրամանաւ քով գան ՚ի մեզ այսպիսի հարուածք. և ողորմութ՟բ քով դադարին, ՚ի քս՟ յս՟ ՚ի տէր մեր. որ կենդանի ես և թագաւորես ընդ որդւոյ և ընդ ՟սբ հոգւոյդ յաւիտեանս. ամէն ։

Սուրբ ռօքոսա տուա ։

Էյ քս՟ուն խոստովանողու ՟սբ ռօքոս, սէն խոնարհութիւն վէ համբերութիւն, վէ հէր տիւրլիւ առաքինութիւն եօրնէյիսին. էլին սէլամէթի իչին քէնտի եօմրիւնիւ սանա ունութթուրան՝ գարտաշ մուհապպէթին իչին օլսուն, վէ վէպատէն թութուլմուշ նիչէ խասթէլէրի, ՟սբ խաչ նիշանըյլա սէլամէթէ չըգարտըղըն

միւճիզաթլար իչին օլսուն , պէնի վէ գարտաշլարըմըն ճիւմլէսինի , կիւնահ վէպալընտան խէլաս էթմէյէսէն բարէխօս օլ : Վէ պու գատար գօրգուսուն չէքմէյէլիմիզ իլլէթտէն պիզի հըֆզ էյլէ : Շէօյլէ քի հէր սիւրիւպուլաշըգ իլլէթ կէրէք պէտէնէն , կէրէք ագըլտա տօսթ վէ աշնալարըմտան , վէ պիւթիւն մէմլէքէթտէն ուզագ օլսուն · սաղլըղըմըզտա րահաթ էօմրիւյիլէ ալլահըն հիզմէթինտէ եաշայըփ , էօլտիւքտէն սօնրա էպէտի հիզմէթինի կէօրմէյէ՝ սէնին պաշտպանութիւնըլա նաիլ օլալըմ · ամին :

Յ͞ս էֆէնտիմիզտէն վէ աճըգըը վալիտէսինտէն պիր էյի վէ խայըրլը էօլիւմէ նաիլ օլմագ իչին, հէր փազար վէ հէր ճումա՛ կիւնի, վէ ս͞բ խաչըն իքի էօրթուսունտա, եանի՝ խաչ գիւտ վէ խաչվերաց կիւնլէրինտէ, վէ սահա էյլամ՛ հէրկիւն սէզլէնմէճէկ ջիրմէսանիզ տուա:

Մ. [illegible] [illegible] խորանը, եւ [illegible] [illegible] [illegible] խորանը [illegible], վէ [illegible] իւչ պատիշահլէրի կարշըսընտա տիզ չէօքէրէք, պէօյլէ սէօյլէտի:

Յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն ս͞բյ. ամէն։

Նշանաւ խաչին 'ի Թշնամեաց մերոց.

Պահեա՛ զմեզ տէր ա͞ծ մեր։

Ս͞բ ա͞ծ, ս͞բ հզօր, ս͞բ անմահ.

Ողորմեա՛ց մեզ։

Տէ՛ր ք͞ս օգնեա՛ մեզ.

Եւ փրկեա՛ զմեզ վասն անուան քո ։

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց ։

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ ։

Աղօթեսցուք ։

Աղաչեմք տէր լուսով պայծառութեան քո լուսաւորեա՛ ըզմիտս մեր, զի տեսանել կարասցուք զոր արժան է առնել, և զուղիղն գործել ք՟սիւ տ՟րբ մերով. ամէն ։

Էյ կիւնահքեար ձա՛նըմ, շու խաչըն իւզէրինտէ մըխլը ալլահըն էվլատընա պագ տա տիւշիւն քի, օրայա սէնին կիւնահլարըն իչին մըխլանմըշ ։ Եիւրէյին պու գատար փէք մի տիր քի, աղլիզ տուրթարըձ՛ընը պուհայտէ կէօրիւփ տէ, սէպէպ օլան կիւնահլարընտան փիւշման օլմույասըն ։ Սեյա՛ն իմտի կէյ ձա՛-

նըմ՝, ույա՛ն. Եիւրէք աճըրըյըլա թէօվպէյէ կէլ տէ, շու Թիւքէնմէզ մէրհամէթ փունարը Յսուն մուպարէք եարալարընա սըղըն. վէ գալպի տըն, մէթին իւմիտ, ճանտան մուհապպէթ իգրարլարըյլա կիւնահլարընա եիւրէքտէն թէօվպէ էյլէ, վէ սէնին խաթրըն իչին թէ՛ն ալըփ, սիյասէթ չէքիփ, խաչ իւզէրինտէ պէօյլէ մուհապպէթլի էօլիւմ իլէ էօլէն էֆէնտինին խաթըրընը՝ պիր տահա ինճիթմէմէյէ գարի նիյէթ իլէ տուալարընա մէթանէթ վէր:

Պիր տէ տիւշիւն քի, ըծածինին աղըրլարը Յսուն սիյասէթլէրինտէն պիրր տէյիլ իտի. կէրչի խաչըն իւսթիւնտէ եալընըզ Յսու մըխլը կէօրիւյօրսուն, լաքին ազիզ վալիտէսինին աճըրըլնա պագընճա, օնուն տա եիւրէյի պէրապէր մըխլը տըր: Պօյլէ օլտուղտան սօնղրա կէլ օնա րէճա էյլէ քի, տուալարըն Յսա մագպուլ օլսուն:

Եա՛ աճըգլը պիքիր վալիտէմ, պու սէնին հագիր գուլուն մուպարէք այագլարընա գափանըփ, սէնին պիր տանէ էվլատընըն սիյասէթլէրինէ վէ էօլիւմիւնէ չէքտիյին աճըլար, վէ խուսուսա մուպարէք թէնինի խաչտան էնտիրիփ, սէնին գուճաղընա վէրտիքլէրի զաման տույտուղուն եիւրէք աճըսը իչլին օլսուն, օ սէնին սէվկիլիւ էվլատընտան պանա պիւթիւն կիւնահլարըմըն աֆվընը ալը վէր․ վէ պէն օնուն պէշ եարասընա սէճտէ էտիփ, սիյասէթինի Փիքրիմտէ իշլէթտէյիմ եէրտէ, սէն մէրհամէթլի նազարընլա օլ սիյասէթլէրին մէյվէսինէ՝ պէնի հէր տէմ հիսսէտար էյլէ։

Պէր ուհէ-յն ։

Եա՛ պէնիմ եարալը գուրթարըճըմ, սէնին պու մուսիպէթլի էօլիւմիւնէ պէն սէպէպ օլտուղումու պիլիփ, իգրար էտէր, եիւրէք աճըսըյլա աֆվընը տիլէրիմ ։ Կիւնահլարըմ սէօյլէյիպ իլէ իլթիճայիմ լութֆու՝ թէքրար կաինմէյէ , սէնին մէրհամէթ փունարը եարալարընա կէլիփ , էվվէլա սաղ էլինին եարասընա սէճտէ էտէրիմ ։ Եա գուրթարըճըմ յա , օ եարատա տույտուղուն աղըը իչին օլսուն , պէն էօլիւմիւմ սաաթինտէ չէքէճէյիմ սըզըլար արասընտա , պա՛նա ՚ըք տինիմտէ մէթին տուրմաղա գուվէթ վէր ։ Վէ օ սոն սաաթիմ իչին շիմտիտէն իքրար էտէր , սէնին քէրէմինէ պու ՚ըք տինտէ տօղմուշում , եինէ պու տինտէ եաշայըփ էօլմէյէ նիյէթ էտէրիմ ։ Բուարանտաքի ՚ըք ճանլար իչին տէ սանա նիյազ էտէրիմ , եա գուրթարըճըմ յա , սէնին մուպարէք գանընըն պիր տամլասը՝ պինլէրճէ տիւնեալարը սէլամէթէ չըգարմաղա քիֆայէթ էտէյօրսա , իշթէ պէն սանա՝ տէօքթիւյիւն գանըն հէփսինի օ ազիզ ճանլար իչին փիշքեշ սունարըմ, խուսուսա ագրապամ, տօսթլարըմ, պանա էյլիք էտէնլէր, վէ տիւնեատէ քիմսէսի օլմայան՝ ունուտուլմուշ ճանլարը, հէփ սէնին թիւքէնմէզ մէրհամէթինէ սըփարիշ էտէրիմ։

Պիր հայր մէր։

Եա մուհապպէթլի յոււմ, սէնին սօլ էլինէ սըղընըրըմ. էօլիւմիւմ սաաթինտէ տիւնեա իմտատընտան իւմիտիմ քէսիլտիգտէ, օ սօլ էլլինին եարասը հիւրմէթինէ, սէն պէնտէն էլ չէքմէ։ () Թէհլիքէլի սաաթիմտէ, տիւշմէնիմ պէնի իւմիտսիզ պըրագմաղա չօղ ճահտ էտէճէք տիր պիլիրիմ, լագին սէն պէնիմ գավի իւմիտիմ, սէն պէնտէն եիւզ չէվիրմէզսէն, պէնիմ գօրգաճագ շէյիմ օլմազ։

Սօն նէֆէսիմտէ էֆէնտիմ; պէն սէնին թիւքէնմէզ մէրհա-

մէթինէ իւմիտ էտէրիմ, լաքին իւմիտիմէ չիւպհէ գաթըլմասըն տէյի, պիւթիւն իւմիտիմի, սէնին՝ ուղուրումա տէօքտիւյիւն մուպարէք գանա պինա էտէրիմ: Սէ հալա հայաթտէ օլան ագրապալարըմը, վէ պանա էյլիք էտէնլէրի, վէ ճիւմլէ տօսթ վէ տիւշմէնլէրիմի, վէ խասթէլիք վէ եօգսուլլուգ, վէ տէրտ մէհնէթ չէքէնլէրի, վէ ճան չէքիշէնլէրի, սէնին փէտէրանէ մէրհամէթինէ սիփարիշ էտէրիմ: Եա մուհապպէթլի յս̅, ճիւմլէսինէ կէրէք սու տիւնեատէ, կէրէք օպիրինտէ, խայըրը օլաճաղընը ապիտէյին հօգևօր վէ մարմնաւոր էյլիքլէրի ղանի ղանի էհսան էյլէ:

Պէր հայր մեր:

Եա՛ սէվկիլիւ գուրթարըճըմ, սէնին սաղ այաղընըն եարասընա եիւրէքտէն սէճտէ էտէրիմ: Ե՛հ թաթլը յս̅ում, օ

Եարայը պէօյլէ ղալիմանէ տէլէն՝ եահուտիլէր տէյիլ տիր , պէ՛ն իմ պէ՛ն քի , պունճա ղաման կիւնահ աղըրլըղը եօլունտա կէզմիշիմ ։ Ե՛հ մէրհամէթլի յիսուս , օ չէքտիյին աղըր իչին օլսուն , պէնի պունտան սօնղրա սէլամէթ եօլունա գօ , վէ պիր տահա եօլտան չըգմամագ իչին , պանա պիր եիւրէք վէր քի , սէնտէն ղայրի շէյ սէվմէյիմ . զիրա սէն պէնիմ խալըգըմ իչին եօլիւմիւ պիլէ իրթիքեապ էթմիշսին ։ Վէ կէրէք սըբաղան Հայրապէտիմիզի , վէ ՚նը ուղղափառ քիլիսէմիզի իտարէ էտէն առաջնորդլարըն ճիւմլէսինի՝ յութֆուն իչինտէ սագլա քի , հէր պիրի սէնտէն գուվվէթ ալըփ , իւհտէլէրինէ ըսմարլատըղըն ճանլարը՝ տին ղայրէթի իլէ իտարէ էթսինլէր . վէ եկեղեցականլարըն ճիւմլէսինէ լութֆունու իհսան էյլէ քի , առաջնորդլարա եարտըմճը օլուփ , էյի իպրէթլէրի իլէ, վէ խայրլը նասիհաթլէրի իլէ ձէմաաթըընը սէլամէթ եօլունա դօստունլար ։

Պէր հայր Ջէր ․

Ե՛հ էֆէնտիմ յա, պէն սէնին խաթըրընը պու գատար ինձիթմիշ իքէն, սէն եինէ քէրէմինի պէնտէն քէսմէզսին ։ Ե՛հ փիւշմանըմ էֆէնտիմ։ Թէօվպէքեար մագդաղէնացինին կէօզ եաշլարը պէնտէ օլմալը՛յտը քի, եիւրէյիմին թէօվպէսինէ պէշարէթ՝ օնուն կիպի, սէնին մուպարէք այագլարընա տէօքէ՛յտիմ․ լաքին չիւնքի օ գատարընը էտէմէյօրում, սէնին սօլ այաղընըն տէլինտիյի զամանը տույտուղուն աղրըյը սանա փիշքէշ էտէր, օ աղրընըն հիւրմէթինէ նիյազ էտէրիմ քի, պու թէօվպէմի գայպիմտէ զավլի սագլայըփ, էօլիւմ սաաթիմտէ տէ պանա պէօյլէ մէթին սուլտուրասըն ։ Պէլի, էֆէնտիմ, անառակ որդի կիպի,

սէն մուհապպէթլի փէտէրիմէ կիւլէնմիշիմ։ Վէ եինէ պու եարանըն հիւրմէթինէ, քրիստոնեայ փատիշահլարա պիրլիք վէ պարըշըգլըգ վէր․ Հէրեատիկոսլուգլարը տիւնեատէն գալտըր․ վալիտէմիզ՝նը ուղղափառ քիլիսէնին շէրէֆինի արթըր․ տօղրու տինտէ օլմըյանլարա տօղրու տինի կէօսթէր․ վէ կիւնահքեարլարըն ձիւմլէսինի թէօվպէյէ կէթիր ։

Պէր հայր մեր ։

Եյ կիւնահքեար ձանըմ, իշթէ՛ սըղընաճագ եէրիմիզին գափուսու աչըլտը․ իշթէ էֆէնտիմիզին մուպարէք պէօյրիւ աչըգտուրույօր, տահա նէյէ պէքլիսին ։ Ա՛հ պէնիմ մէրհամէթլի գուրթարըճըմ, օ սէլամէթիմ իչին աչըլան պէօյրիւնէ սըղընըր, էօմրիւմիւն սօն կիւնիւնէտէք սէնին գուճաղընտա եաշայըմ ։ Մութլու ձանըմա, էյէր

սէնին գուճաղընտա ճան վէրէ պիլիրսէմ։ Եա՛ մուհապպէթլի ջանըմ, սէն պանա շու քէրէմի էյլէ քի, պէնիմ սօն սէօզլէրիմ, տին, իւմիտ, վէ մուհապպէթ իգրարլարը օլսուն ։

Առաքէլական վէ հռովմէական 'նը ուղղափառ էկէղէցինին հէր ինանըլփ էօյրէթտիյինէ ինանըրը, սէնին թիւքէնմէզ մէրհամէթինէ իւմիտ էտէրիմ. վէ հէր շէյտէն զիյատէ սէվիլմէյէ լայըգ՝ սէն քէրէմլէր փունարը՝ սէնի սէվէրիմ։ Սէ՝ պիւթիւն կիւնահլարըմտան էիւրէքտէն փիւշման օլուփ, սէնին ազիզ խաթըրընը պիր տահա ինճիթմէմէյէ նիյէթ էտէրիմ։ Սէ սօն նէֆէսիմտէ աղզըմը գափայըմ յս վէ մարիամ իսիմլէրի օլսուն։ Եա՛ մէրհամէթլի փէտէր, պու քէրէմլէրի պանա սէն էհսան էյլէ։

Պէր հայր մէր ։

Նա՛ մէրհամէթլի յո՜, սէն պիզիմ իչին զէյթին պաղչէսինտէ կէօնիւլ ազապըյլա տուա էթտիյին եէրտէ, էօլիւմ տէրլէձէսինէ կէլիփ, գան թէրլէտին․ պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ․ Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Նա՛ ազիզ յո՜, սէն պիզիմ իչին պիր կիւնահ գուզու կիպի գօլլարըն պաղլը՝ գուրպան օլմաղա կիթտին․ պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ․ Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Նա՛ մուհապպէթլի յո՜, սէն խայթիտա աննանըն հուզուրունտա տէմիր էլ իլէ սիլլէյի եէտիքտէն սօնըրա, կայիափանըն հուզուրունտա չըգտըն, վէ պիւթիւն կէճէ ույգուսուզ տուրուփ, րէզալէթ չէքտին․ պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ․ Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛

րապպի , պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ սէվկիւլիւ յս՟ , եահուտիլէրին նահագ տիվանընտա սէն էօլիւմէ մուսթահագ կէօրիւլիւփ , չըրչըպլագ տիրէյէ պաղլանըփ տէօյիւլտիւն . վէ տիքէն թաճըն զալիմ աղըրլարընը չէքտին . պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա րապպի , պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ մէրհամէթլի յս՟ , սէնի նահագ եէրէ՝ խաչ իւզէրինտէ էօլմէյէ հիւքմ էթտիլէր . սէն խաչ աղաճընը օմուզունա ալըփ , սիյասէթ եէրինէ տօղրու կիպի չըգտըն . պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա րապպի , պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ աղիզ յս՟ , սէն պիզիմ խաթըրըմըզ իչին զօրպա բարաբբասատան ֆէնա՝ սայըլտըն . վէ եահուտիլէր սէնի ինքեար էտիփ , նիչէ՛ պին էզիյէթ էթտիլէր . պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Սէն մէրհամէթլի յս̅, սէն պիզիմ իչիւն էլին այաղըն խաչ աղաճընտա մըխլը՝ պիւթիւն գանընը տէօքթիւն. պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Սէն ազիզ յս̅, սէն պիզիմ խաթըրըմըզ իչիւն խըրսըզ սըրասընա գօնուլուփ, նիչէ սիթէմլէր քիւֆիւրլէր իշիթտին. սուսուզլուղուն դանտըրըմաղա ֆօտ իլէ սիրքէ իչտին. վէ սաաթ ալթըտան տօգուզա գատար խաչըն իւզէրինտէ սխյանէթ չէքտին. պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ։

Սէն մէրհամէթլի յս̅, սաաթ տօգուզա վարտըգտա, քէնտինի պիզիմ իչիւն գուրպան էտիփ, եիւքսէք սէս իլէ հայգըրարագ՝ պաշընը էյիփ, մուպարէք րուհունու թէսլիմ էթտին. պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ մուհապպէթլի Յս, սէն խաչ իւզէրինտէ էօլմիւշ իքէն, ազիզ վալիտէնին կէօզիւ էօնիւնտէ պէօյրիւնիւ տէլտիլէր. պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ ազիզ Յս, սէնին մուպարէք թէնինի խաչտան էնտիրտիքտէ, անճըգ պիքիր վալիտէն՝ կէօզիւնտէն տէօքտիւյիւ եաշ ըլա թէնինի եայգատը. պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛ րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Եա՛ մէրհամէթլի Յս, պիւթիւն վիւճուտուն եարէ փարէ՝ պէշ եարանըն չալըղըյլա, պահարլանըրտը մէզարա գօնտուն, պիզէ մէրհամէթ էյլէ ։

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եա՛

րապպի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ:

Ո՜վ լեալ հնազանդ վասն մեր մահուչափ և մահու խաչի: Վ՜ն որոյ և ա՜ծ զնա առաւել բարձրացոյց, և շնորհեաց նմա անուն, որ 'ի վեր է քան զամենայն անուն:

Երկիրպագանեմք քեզ ք՜ս, և օրհնեմք զքեզ:

Որ 'ոք խաչիւ քով փրկեցեր զաշխարհս:

Աղօթեսցուք:

Տէր յ՜ս ք՜ս, որ 'ի ծոցոյ հօր իջեր յերկնից 'ի յերկիր, և ըզպատուական արիւն քո հեղեր 'ի թողութի՜ մեղաց. խոնարհութ՜ աղաչեմք զքեզ, զի յաւուր դատաստանի ընդ աջմէ քումմէ կացեալ արժանի լիցուք լսել զեկայք օրհնեալն: Որ կենդանի ես և թագաւորես ընդ ա՜յ հօր և ս՜բյ հոգւոյն յաւիտեանս. ամէն:

Սէն եա՛ մուհապպէթլի յս՟ում; սէնսին քի ալէմին սէլամէթի իչին տիւնեայէ կէլտին, թլփատել օլտուն, եահուտիլէր սէնի ինքեար էտիփ, շայըրտըն յուտա սէնի էլէ վէրտի․ իփլէր իլէ պաղլայըփ, աննասըն, կայափանըն, պիղատոսուն, վէ հէրովտէսին հուզուրլարընտա իֆթիրա էտիփ սէնի կէզտիրտիլէր․ գամճըլա՛րլա տէօյիւփ, մասգարայա ալտըլար․ պաշընա տիքէնտէն թաճ կիյտիրիփ, եիւզիւնէ թիւքիւրտիւլէր, սիւնկի իլէ, գամըշ ըլա վուրտուլար․ րուպասընը սօյուփ, չըր չըպլագ խաչա կէրիփ, խաչընը իքի խըրսըզըն արասընտա տիքտիլէր․ սուսուզլուղունտա էօտ իլէ սիրքէ իչիրիփ, էօլտիւքտէն սօնըրա խըշտ ըլա թէքրար պէօյրիւնիւ տէլտիլէր ։ Սէն եա՛ մուհապպէթլի գուրթարըճըմ, սէնին պու չէքտիյին սիասէթլէր իչին օլսուն, վէ սէնին էզիյէթլէրին արասընտա սէվկիւլիւ վալիտէնին չէքտիյի աճըլար իչին օլսուն , սէնին տը խաչըն վէ եօլումուն հիւրմէթինէ , կիւնահլարըմը պանա աֆվ էտիփ , լութֆունու արթըր , վէ պիր խայրլը եօլիւմ իւլէ պէնի ճէհէննէմին էպէտի սիյասէթինտէն գուրթար ։

Պիր հայր մեր , պիր ողջոյն տը եկեղեցինին մուհաֆազալարը իչին ։ Պիր հայր մեր պիր ողջոյն սաղլըգլարընտա պու տուայա ջերմեռանդ օլան եօլմիւշլէր իչին ։ Վէ պիր հայր մեր պիր ողջոյն պէյնիմիզտէ պուլունան էն պէօյիւք կիւնահքեար իչին քի , պուտը խաչէլուլթի ճան կէօզիւնիւ աչըփ , խայրլը ապաշխարութիւն եօլունա գօսուն ։

[illegible] [illegible] խաչ չըգարը՛րգէն
պու տուայը սէօյլէմէլի ։

Պու ՚նք խաչըն գուվվէթի իլէ եա՛ րապպի , պէնի թաուն իլլէթինտէն , վէ ղաֆիլ էօլիւմտէն սէն սագլա • ամին ։

Եէտի խաչ հանդերձի վէ Թէսպիհի դուա Թարզը օրհնէլ օլունուր :

Եէտի խաչ եղբայրութիւնա եազըլան քիմսէլէր՝ սիրէր եէտի խաչ հանդերձի իլէ Թէսպիհինի ալըր, իճրասընա պօրճլու օլտուգլարը շէյլէրի էօյրէնմէլի տիրլէր :

Եղբայրութիւնա եազըլաճագ քիմսէլէրի, քահանայ եէտի խաչ խորանընըն էօնիւնէ կէօթիւրիւփ, տիզ իւսթիւնէ օթուրթտուգտան սօնրա, եիւզիւնիւ պունլարա տօղրու՝ եան տէօնիւփ, պու տուալարը էտէր :

Օգնութիւն է մեզ յանուանէ տն :

Որ արար զերկինս և զերկիր :
Տէր ընդ ձեզ :
Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Աղօթեսցուք :

Ամենակարող մշտնջենաւոր ած, որ մահուամբ միածնի քո

հաճեցար նորոգել զմեղուցեալ աշխարհս առ 'ի փրկել զմեզ 'ի յաւիտենից մահուանէն. և ածել յուրախութիւն երկնից արքայութե̃ն. նայեա՛ց աղաչեմք 'ի դասս ծառայից քոց ժողովելոց յանուն ամեներանեալ կուսին մարիամու մօր քոյ եօթնեակ ցաւօք վիրաւորելոյ. ընդ որոյ պաշտպանութե̃ն ցանկայ մտանել և ծառայս քոյ (կամ աղախին քո , կամ՝ ծառայքս քո այսուքիկ ցանկան մտանել ,) զի առաւելուցու թիւ ծառայողաց քեզ հաւատարմութե̃ , և յամենայն խռովուեց աշխարհի և մարմնոյ զերծեալ, և յորոգայթից դիւին աներկեան լեալ բարեխօսութե̃ նորին երանեալ կուսին մարիամու և երանելւոյն օգոստինոսի և փիլիպպոսի , և եօթն երանելի հիմնադիր հարց կարգի մերոյ , հասանել կարասցէ 'ի ճշմարիտ ուրախութ̃իս 'ի քս̃ յս̃ 'ի տէր մեր. ամէն :

Սօնըրա եիւզիւնիւ խորանա տէօնիւփ, հանդերձի օրհնել էտէր։

Աղօթեսցուք ։

Տէր յս՟ քս՟, որ հաճեցար ըզգենուլ զծածկոյթ մահկանացու բնութ՟ես մերոյ. մաղթեմք յանսահման առատաբաշխութ՟է քումմէ, զի զայս տեսակ զգեստուց, զոր ս՟ հարք մեր 'ի յիշատակ եօթն ցաւոց երանելւոյ կուսին մարիամու հրամայեցին մեզ կրել 'ի նշան անմեղութ՟ե և խոնարհութ՟ե, օրհնել ✠ հաճեսցիս, զի որ զգենուցու զայն, 'ի հոգի և 'ի մարմին զգեցցի զփրկիչդ մեր։ Որ կենդանի ես և թագաւորես ընդ ամենայն յաւիտեանս. ամէն։

Վէ հանդերձին իւզէրինէ օրհնած սու սէրփէր. Ցօղեա յիս մշակաւ, և այլն, տուասընը սէօյլէր։

Օնտան սօնըրա թէսպիհի օրհնել էտէր։

Աղօթեսցուք:

Ամենակարող և բարեգութ ա̄ծ, որ վասն մեծութե̄ սիրոյ քո որ առ մեզ, կամեցար՝ զի որդին քո միածին տէր մեր յս̄ քս̄ ՚ի փրկութի̄ մեր իջցէ յերկնից ՚ի յերկիր, մարմին զգեցցի, և տարցէ չարչարանաց խաչի. հայցեմք յանչափ գթութե̄ քումմէ, զի զայս պսակ որ շնորհեալ է յեկեղեցւոյ քումմէ հաւատացելոց ՚ի յիշատակ եօթն ցաւոց ծնողի որդւոյ քո, օրհնեսցես ✠, սրբեսցես ✠, և հեղցես ՚ի նա զզօրութի̄ հոգւոյն ս̄բյ, զի որ աղօթեսցէ նովաւ, կամ յանձին կրեսցէ, կամ յարդւանօք պահեսցէ ՚ի տան, զերծ լիցի միշտ յամենայն ուրեք յաշխարհիս յայսմիկ յամենայն երևելի և աներևոյթ թշնամւոյ, և ՚ի վախճանի իւրում գործովք բարութե̄ց պսակեալ՝ արժանի լիցի յանդիման լինել քեզ յամեներանեալ կուսէն մարիամայ, տր̃ մերով յ̃սիւ ք̃սիւ․ ամէն ։

Վէ Թէսպիհլին իւզէրինէ օրհնած սու սէրփիփ, Ցօղէա յիս մըտկաւ և այլն, տուասընը սէօյլէր ։

Հանդէրձի վէրիրքէն պէօյլէ սէօյլէր ։

Ընկալ սիրելի եղբայր (կամ սիրելի քոյր) զզգեստ երանեալ կուսին մարիամու, զմասնաւոր նշան ծառայից նորա 'ի յիշատակ եօթն ցաւոցն, զորս կրեաց 'ի կենդանութեան և 'ի մահուան որդւոյ իւրոյ միածնի, զի զայս օրինակ զգեստաւորեալ՝ ընդ պաշտպանութ̃ նորա կեանս վարեսցես հանապազ․ ամէն ։

Թէսպիհլի վէրիրքէն պէօյլէ սէօյլէր ։

Ընկալ զպսակս երանեալ կուսին մարիամու յօրհնեալ 'ի յիշատակ եօթն ցաւոց նորա․ զի մինչդեռ բերանով գովաբանես զնա, մշտակից լիցիս նմա 'ի բովանդակ սրտէ․ ամէն ։

Եւ օրհնութիւն ամենակարողին այ՟ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբյ՟ ✠ իջցէ ՚ի վերայ քո (կամ ձեր) և մնասցէ միշտ. ամէն:

Ըյէտէ խոջա եղբայրլարընա՝ էօլէօմ սաաթընտէ վէրիլէն արզուհալըմ:

Խոստովանիլմ առաջին այ ոէօյլէտէյէտէն օխուրա:

Ողորմեսցի քեզ ամենակարողն ած՟ և թողութի՟ շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց, և տացէ քեզ կեանս յաւիտենականս. ամէն:

Զներումն և զարձակումն և զթողութի՟ մեղաց քոց շնորհեսցէ քեզ ամենակարող և ողորմածն ած՟:

Տէր մեր յս՟ քս՟ որդի այ՟ կենդանւոյ, որ ետ իշխանութիւն առաքելոյ իւրում պետրոսի կապելոյ և արձակելոյ , արձակեսցէ զքեզ ✠ ամենագութ ողորմութ՟ իւրով և ընկալցի զխոստովանութի՟ քո , և թողցէ քեզ զամենայն մեղս քո , զորս գործեցեր 'ի բովանդակ ընթացս կենաց քոց , յորոց 'ի սրտէ զղջացար և բերանով խոստովան եղեր , զգեցուցանելով քեզ ըզպատմուճանն առաջին , զոր 'ի մկրտութե՟ քում ընկալար ։ Եւ ներողութե՟ն որ շնորհեալ է 'ի հինգերորդ պօղոսէ քահանայապետէն , 'ի կէս մահու հասեալ եղբարց ընկերութե՟ եօթն ցաւոց երանեալ կուսին մարիամու , փրկեսցէ զքեզ յառաջիկայ և 'ի հանդերձեալ կենացն պատժոց , զերծուսցէ 'ի տանջանացն քաւարանի , փակեսցէ զդրունս դժոխոց , բացցէ ըզդրունս արքայութե՟ , և ածցէ զքեզ 'ի մշտնջենաւոր ուրախութիւնս , որ ընդ հօր և ընդ ս՟բյ հոգւոյն մի ա՟ծ գոլով կենդանի է և թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։

Եթէ այժմ ոչ մեռանիցիս, պահեմ զայս ներողութ͞ի վասն այլոյ նուագի ։

Բու եղբայրութ͞իա եազըլան քիմսէլէր, կէրէք եազըլդըգլարը կիւն, կէրէք Ա͞ծածին եօրթուլարընտա, իպատէթլէրինի Ա͞ծածինէ սունմագ իչին, էտէճէքլէրի տուա ։

Եա՛ ՚մը կոյս մարիամ Ա͞ծածին, կէրչի պէն սանա գուլ օլմաղա լայըգ տէիլիմ, լաքին սէնին հիքմէթլի քէրէմին աշգըլա, վէ սէնին հիզմէթինտէ օլմագ արզուսույլա, պու կիւն սէնի քէնտիմէ պաշտապան վէ վալիտէ թութուփ, քէնտիմէ սահիպ էտէրիմ. վէ պունտան պէօյլէ էօմրիւմ օլտուգճա՝ սէնին հիզմէթինտէ եաշայըփ, զայ-

բիլէրէ տէ սանա հիզմէթ էթտիրէյիմ։ Իմտի եա մէրհամէթլի վալիտէ , ազիզ էվլատընա օլան մուհապպէթինի իչին օլսուն , պէնի օղլը ջէրմէանտլարընըն պէրապէր հէր տաիմ գուլլարընըն սըրասընա գօյուփ , էվլատընտան պանա լութֆ ալը վէր քի , պէն հիչ պիր Փիքրիմտէ , սէօզիւմտէ , վէ ամէլիմտէ , սէնին վէ ալլահըմըն հուզուրունա լայըգսըզ շէյիմ օլմասըն։ Վէ էօլիւմիւմ սաաթինտէ պէնի խաթըրընտան եատ էթմէ • ամին ։

Ալլահ գապուլ էյլէյէ ․

Ձօն իրաւաբերին
Մատեանս կողմս
Զօրաւորին Գրադարան
յանուն _Ը ՆՍՕ. ՏՏ.
Գարեգին Բ. Ամենայն
Հայոց Կաթողիկոսին
ի Մայր Աթոռն Ս.
Էջմիածին:

4 Հոկտ. 2009
Մեսրոպ Արքեպս.
Աշճեան